

TARTU VALLA

KUUKIRI

AASTAST 1996

15. juunil tervitab Tartu vald laulu- ja tantsupeo tuld Kõrveküla Põhikooli ees pikalauapeol

Fotol 2019. a toimunud laulu- ja tantsupeo tule tulemine. Naiskoor Tuule tuld tervitamas.

Tartu Vallavalitsus võtab tööle
KRIISIKOORDINAATORI,
kes suudab juhtida koostööd erinevate ametkondade ja osapoolte vahel ning säilitada selguse ka kõige keerulisemates olukordades.

lk 3

Tartu Vallavalitsus võtab tööle kriisikordinaatori

lk 8

7.–8. klasside õpilased kohtusid karjäärpäeval

lk 9

Tartu Valla koolinoorte õpilaskokkade lahing

lk 10

Tartu Valla Muusikakoolis algavad sisseastumiskatsed

TARTU VALLA KUUKIRI

AASTAST 1996

Väljaandja: Tartu Vallavalitsus ja Volikogu
Toimetuse: Ekes OÜ e-post: kuukiri@tartuvald.ee
Toimetaja: Katrin Sisask Tel. 5627 0280
Reporter: Kaisa Kreela
Küljendaja / fotograaf: Rasmus Karja Tel. 510 3479

Tartu valla Kuukiri ilmub tasuta.

Kuukirja saab elektrooniliselt lugeda valla koduleheküljel aadressilt:
tartuvald.ee/tartu-valla-kuukiri
 või ajakirjana Issuust (numbrid kuni mai 2023):
issuu.com/tartuvald/kuukiri

Juuni Kuukirjas avaldatavaid kaaskirju ja reklaame ootab toimetuse 1. juuniks.

Jälgi Kuukirja tegemisi ka Facebookis:
facebook.com/TartuVallaKuukiri

Oled huvitatav ettevõtte Tartu vallas või tead inimest või tegu, mis vääraks kajastust?
 Saada vihje Tartu valla Kuukirjale!

Kuukirjas avaldatakse eelmisel kuul valda sündinud ja meie seast lahkunute andmeid. Lehte lisatakse nende laste nimed, kelle vanemad on vallale nime avaldamiseks andnud loa.

Toimetusel on õigus vajadusel tekstidele teha keelekorrekture.

Kõige uuemad uudised Tartu vallas toimuvast leiad Tartu valla kodulehelt ning Tartu valla või Kuukirja Facebooki lehtedelt.

Ära unusta alla laadida Tartu valla äppi! Äpi kaudu saab vallale edastada oma mõtteid ja teavitada parandust vajavatest objektidest.

Tartu Vallavalitsus

Haava tn 6, Kõrveküla alevik,
 Tartu vald, 60512 Tartumaa.
Vastuvõtt T kell 8.00–12.00 ja 12.30–18.00.
Tel. 510 6363, **e-post:** tartuvald@tartuvald.ee

Tabivere teeninduspunkt

Tabivere Päevakeskuses
 Same tee 1, Tabivere alevik,
 Tartu vald, 49127 Tartumaa.
Vastuvõtt T kell 8.30–12.00.
Tel. 5196 7738, **e-post:** tartuvald@tartuvald.ee

Laeva teeninduspunkt

Väänikvere tee 8, Laeva küla,
 Tartu vald, 60608 Tartumaa.
Vastuvõtt T kell 13.00–16.30.
Tel. 5302 6608, **e-post:** tartuvald@tartuvald.ee

Piirissaare teeninduspunkt

Valla, Tooni küla,
 Tartu vald, 62603 Tartumaa.
Vastuvõtt T kell 9.00–10.00, muul ajal kokkuleppel.
Tel. 529 4630,
e-post: toomas.lindjärv@tartuvald.ee,
piirissaare@tartuvald.ee

Trükk: OÜ Ecoprint
Tiraaž: 6500

16.04.2025 vallavolikogu istungil vastu võetud otsused

Kadri Linamägi,
Tartu valla personali- ja
dokumendihalduse spetsialist

OTSUSED

Otsus nr 11 – Projektis „Piiressaare esmatähtsa transporditeenuse tagamine“ osalemine

Anda luba toetustaotluse esitamiseks projektile „Piiressaare esmatähtsa transporditeenuse tagamine“ meetmesse „Väikesaarte programm“. Rahastada projekti „Piiressaare esmatähtsa transporditeenuse tagamine“ omaosalust summas kuni 15 000 eurot.

Otsus nr 12 – Projektis „Kõrveküla promenaadi I etapi väljaehitamine“ osalemine

Anda luba toetustaotluse esitamiseks projektile „Kõrveküla promenaadi I etapi väljaehitamine“ meetmesse „LEADERi kohaliku arengu strateegia 2023–2027 rakendamine“. Anda kinnistus, et Tartu vallal on olemas suutlikkus

projekti „Kõrveküla promenaadi I etapi väljaehitamine“ omafinantseeringu ja toetusest mittehüvitatavate kulude katmiseks summas kuni 50 000 eurot.

Otsus nr 13 – Nõusoleku andmine kinnisvara võõrandamiseks

Anda Tartu Vallavalitsusele nõusolek võõrandada enampakkumise korras vallale kuuluv Tabivere alevikus Tuuliku tn 1a maaüksus (kinnistusraamatu registriora nr 71535, katastritunnus 77301:002:3180, pindala 1570 m², sihtotstarve 100% ärimaa) alghinnaga 95 000 eurot.

Anda Tartu Vallavalitsusele nõusolek kustutada Tuuliku tn 1a maaüksust koormav hoonestusõigus.

Anda Tartu Vallavalitsusele nõusolek seada kinnistusraamatusse eelmärge, mille kohaselt on Tartu vallal õigus tasuta omandada kinnistu registriora 71535 jagamisel moodustatav teemaa kinnistu.

Otsus nr 14 – Uute esindajate ja nende asendajate nimetamine Eesti Linna- ja Valdade Liidu üldkoosolekule ja volikokku

Nimetada Tartu valla esindajaks Aivar Soobi (Soop) asemel kohaliku omavalitsuse volikogu volituste tähtajaks liidu üldkoosolekule Alo Ainomäe ja tema asendajaks Karmen Kukk.

Nimetada Tartu valla esindajaks Vahur Poolaku asemel kohaliku omavalitsuse volikogu volituste tähtajaks liidu volikokku Martin Pedak ja tema asendajaks Tõnu Kalja.

Järgmine volikogu istung toimub 21.05.2025 kell 16.00 Tammistu Raamatukogu-Külakeskuses.

Istungeid on võimalik jälgida reaalsajas ja järelvaadata Tartu Vallavolikogu Youtube'i kanalilt. Jooksvat protokoll ning hääletustulemusi on võimalik jälgida www.volis.ee leheküljel. Volikogu istungite materjalid on avalikult kättesaadavad veebis: tartuvald.ee/et/volikogu-istungite-materjalid.

Tartu Vallavalitsus võtab tööle kriisikoordinaatori

Kriisikoordinaatori töö on kriisireguleerimise ja ennetustöö koordineerimine ning korraldamine Tartu vallas, sealhulgas kriisikomisjoni tegevuse korraldamine, kriisireguleerimisalaste plaanide ja dokumentide koostamine, õppustel ja koolitustel osalemine ning nende korraldamine.

Edukal kandidaadil on:

- erialane haridus või varasem töökogemus kriisi- ja ennetustöö valdkonnas;
- head teadmised kriisi- ja ennetustööd reguleerivatest õigusaktidest ning nende rakendamise oskus;
- väga hea eesti keele oskus kõnes ja kirjas;
- koostööoskus ja väga hea suuline ja kirjalik eneseväljendusoskus;
- hea pingetaluvus, analüüsivõime;
- kohusetundlikkus, otsustus- ja vastutusvõime, korrektsus;
- B-kategooria juhiload ja isikliku sõiduauto kasutamise võimalus.

Kandideerimisel annab eelise varasem teenistus päästes, politseis või kaitseväes.

Pakume:

- stabiilset töökohta ja arenevat töökeskkonda;
- 35 kalendripäeva puhkust aastas;

Tartu Vallavalitsus võtab tööle

KRIISIKOORDINAATORI,

kes suudab juhtida koostööd erinevate ametkondade ja osapoolte vahel ning säilitada selguse ka kõige keerulisemates olukordades.

Kandideerimistähtaeg
02.06.2025

Tööle asumise aeg: august 2025
Lisainfo: <https://tartuvald.ee/toopakumised>

- koolitusi ja enesetäiendusvõimalusi;
- brutotöötasu 2300 eurot kuus.

Tööle asumise aeg: **august 2025**

CV koos haridust tõendava dokumendi koopia ja motivatsioonikirjaga palume saata **hiljemalt 02.06.2025** Tartu Vallavalitsuse e-mailile tartuvald@tartuvald.ee märgusõnaga „Kriisikoordinaator“.

Lisainformatsioon:

Kadri Linamägi
e-mail: kadri.linamagi@tartuvald.ee
tel: 5919 5769

Laulu- ja tantsupeo tuletulemine 15.–16. juunil Tartumaal

| Tartu Vallavalitsus

XXVIII laulupeo ja XXI tantsupeo tuli süüdatakse 15. juunil päikesetõusul Raadi mõisa pargis, et alustada oma liigutavat teekonda üle Eestimaa. Tartumaal kulgeb tuli Tartu vallast läbi Peipsiääre, Luunja, Kastre, Kambja, Nõo ja Elva valdade ning jõuab 16. juunil Tartu linna.

Tuli, mis süttib laulu- ja tantsupeoks, kannab endas meie rahva hinge ja pärimust. See on valgus, mis toob kokku põlvkonnad – just nagu mäng, meie kultuuri algus ja süda. Tartumaa tuletulemise keskmes on meie kodupaigast kogutud laulu- ja tantsumäng. Nii nagu vanasti, kui suguvõsa kokku tuli, mängime ka nüüd – lauldes, tantsides ja üksteisega rõõmu jagades. Sellest mängust on sündinud meie rahvatants, regilaul ja ühtekuuluvustunne. Las tuli ja mäng kanduvad edasi käest kätte, südamest südamesse, kuniks nad jõuavad laulu- ja tantsupeole. Sinna, kus ühine hää ja liikumine loovad midagi suuremat kui ükski meist eraldi.

Laulupeo keskmes on rikkalik murdekeelne looming, tantsupidu kutsub aga

tantsijaid Eestimaa eri nurkadest kokku suurele suguvõsa kokkutulekule. Ka tuletulemisele ootame Tartumaa eriilmelist suguvõsa: koorilauljaid, tantsijaid, rahvamuusikuid, aga ka jõelaevnikke, teatritegijaid, rannakalureid ja paljusid teisi. Kõiki neid, keda ühendab jagatud kirg ja elav pärimus!

Tartu vallas tervitame laulu- ja tantsupeo tuld PIKALAUPEO hommikusimmanil, mis leiab aset 15. juunil alates kella 9.30st Kõrveküla kooli esisel platsil. Tartumaa tuleteekonna ühine teema on sedapuhku suguvõsa kokkutulek ning nii ootame peolaua taha kõiki sugulasi lähemalt ja kaugemalt, valla kollektiividest ja kogukonna inimestest rääkimata.

Vast igas suguseltsis on vähemalt üks selline sugulane, keda kõik teavad, aga keegi pole näinud. Nii ka meil. Kauge lellepoeg Mulgimaalt, Karksi-Nuiast on otsustanud meie pidu väisata ning tema taktikepi rütmis kõlavad hommikul pillid ja helisevad hääled, tantsivad jalad ning räägivad suud.

Kell 10 saame Tartu linna/valla piirilt kätte laulu- ja tantsupeo tule, mis hakkab meie peopaigani liikuma jalgratas-

Hea külaline, võta peolauale kaasa head ja paremat ning oma lemmikkruus. Meie poolt on pannkoogid ja hommikukohv.

Tuleme kokku! Tantsime koos! Laulame koos! Mängime koos! Oleme koos!

Koos on tore!

Rohkem infot pikalauapeo kohta:

Karita Tilk

(Tartu valla kultuuritööspsialist)

53 407 100; karita.tilk@tartuvald.ee.

tel. Selle sõiduga on oodatud liituma kõik rattafännid ja liikumisentusiastid ning need, kellele sobib hommikune väike virgutustrenn. Pikalauapeolised saavad jalgratastel kulgevat meeleolukat teekonda Raadi alevist Kõrvekülani jälgida aga ühiselt platsil olevalt ekraanilt. Tuli süttib tulealtaril käest-kätte liikuva tõrvikuga.

I Tartu valla noorte laulu- ja tantsupidu toimub 31. mail

| Katrin Sisask,
Tartu valla Kuukirja toimetaja

31. mail kell 16.00 toimub Maarja-Magdaleena laululaval I Tartu valla noorte laulu- ja tantsupidu.

Uuris in Kõrveküla Põhikooli rahvatantsujuhendajalt Helen Pillilt mida on külastajal sellelt sünnimusest oodata.

Kuidas tekkis mõte korraldada Tartu valla noorte laulu- ja tantsupidu?

Mitmel inimesel kellega teemast rääkisin, oli see mõte juba aastaid peas mõlkunud. Nüüd lihtsalt tuli otsust alustada. Tegime noorte seas ideekorje ja peo teema sai paika. Sünnimuse korraldamiseks just sel aastal andis tõuke teadmine, et käesoleva aasta Tallinna tantsupeo valimis ei ole Tartumaa lapsi.

Mida on peol oodata?

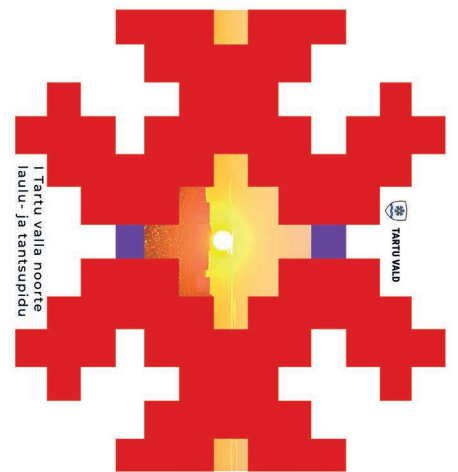
Peol saab näha erinevas vanuses lapsi ja noori – alates lasteaia lastest kuni gümnaasiumi noorteni. Tegu on omamoodi sissejuhatusega Tallinna laulu- ja tantsupeole, ainult et esinejateks on meie valla lapsed ja noored. Näiteks saab kuulda ka „Iseoma“ peo laule ja hiljem suurel peol viibides või seda telerist vaadates tekitab see mõnusa äratundmisrõõmu. Meie peo osa on ka võimlejad ja nii on sünnimusel lisaks rahvatantsule võimalik näha ka Tartu võimlemispeo kavasid.

Kes on korraldusmeeskonnas?

Korraldusmeeskonda kuuluvad Tartu valla koolide huvijuhid, rahvamajade töötajad, koolide ja lasteaedade muusika- ja tantsuõpetajad.

**LÄTSI KOOS
LOOJANGUNI**

Maarja-Magdaleena laululaval
31. mai 2025 kell 16

Lähte alevikus algas kergliiklustee ehitus

Kase tänava äärde ehitatakse liiklusturvalisuse tagamiseks eraldiseisev tänavavalgustusega kergliiklustee.

Kergliiklusteed ehitab Tartu Valla Haldus OÜ ning see valmib hiljemalt oktoobris 2025.

Tööde maksumus koos käibemaksuga on ligikaudu 249 000 eurot. Projekti kaasrahastab Euroopa Liit 53% ulatuses Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondist läbi Riigi Tugiteenuste Keskuse rakendatava toetusmeetme „KOV investeeringud jalgratta- või jalgteedesse“, millest toetatakse kergliiklusteede ehitamist väljaspool linnalist piirkonda.

Ehitustööde ajal võib liiklus Kase tänaval olla häiritud.

Turvalist liiklemist!

Lõimumine algab kohtumisest: uus toetusprogramm tugevdab kogukondi

EESTI
RAHVAKULTUURI
KESKUS

Kati Grauberg-Longhurst,
Eesti Rahvakultuuri Keskus

Eestis on palju mitmekesisaid ja tugevaid kogukondi, kus eri taustaga inimesed saavad koos õppida, luua ja kasvada. Selleks, et lõimumisvõimalused jõuaksid veelgi enamate inimesteni, on kultuuriministeerium ellu kutsunud toetusprogrammi „Lõimumist edendavate kogukondlike tegevuste toetamine“.

Programmi eesmärk on tugevdada kohalike kogukondi, tuues kokku eri keele- ja kultuuritaustaga inimesed, uussisserändajad ning Eestisse naasnud kaasmaalased, et nad saaksid ühiselt panustada oma elukeskkonna arengusse.

Kultuuriministeeriumi partnerid Eesti Rahvakultuuri Keskus, Integratsiooni Sihtasutus ja Kodanikuühiskonna Sihtkapital seisavad selle eest, et toetusprogrammi kaudu sünniks uued koostöövõrgud ja võimalused eri piirkondades.

Esimesel aastal loome vundamendi – milline on kogukondade roll? Lõimumine ei ole kiirprojekt – see on pikaajaline protsess, mis algab tugevate suhete ja usalduse loomisega. 2024. aastal keskendume

eelkõige lõimumisvõimaluste kaardistamisele ja kohalike partnerite leidmisele, et tagada tulevaste tegevuste tõhus elluviimine. Siin mängivad võtmerolli just kohalikud kogukonnad ja vabaihendused, kes saavad osaleda programmis, pakkudes välja tegevusi, mis aitavad sihtrühma kuuluvate inimeste ja kogukonnade omavahel kokku tuua.

Eesti Rahvakultuuri Keskuse ülesanne on korraldada sihtrühma kaasavaid ja kogukondadevahelisi kontakte soodustavaid koostöötegevusi kõikjal Eestis, v.a Ida-Virumaal. Samuti pakume mentorteenust nii vabaihendustele, omavalitsustele kui ka teistele kogukondlikele algatustele, et aidata lõimumistegevusi edukalt planeerida ja ellu viia.

Mida see kogukonnale annab? Kogukondlikud lõimumistegevused aitavad tugevdada piirkondlikku identiteeti, luua uusi sidemeid ja edendada koostööd. Kui eri taustaga inimesed osalevad ühistes tegevustes, suureneb üksteisemõistmine ning väheneb eraldatus. Eesti Rahvakultuuri Keskuse mentorid aitavad leida parimaid lahendusi, toetavad algatusi ja loovad sidemeid erinevate organisatsioonide vahel, et lõimumine oleks loomulik osa igapäevaelust.

„Lõimumine on dialoog, mitte ühepool-

ne kohandumine. Kogukondadel on siin võtmeroll – nemad on need, kes saavad pakkuda uusi võimalusi osalemiseks, kaasa rääkimiseks ja ühiste väärtuste leidmiseks. Meie eesmärk on toetada ja võimestada kohalikke algatusi, et need tootsid kaasa püsivaid muutusi,“ selgitab Eesti Rahvakultuuri Keskuse projektijuht Silje Roomets.

Tule ja löö kaasa! See programm ei ole lihtsalt toetuskeem – see on võimalus ehitada tugevamaid kogukondi, kus igaüks tunneb end kaasatuna. Kui oled huvitatud lõimumise edendamisest oma piirkonnas, kui sul on mõtteid ja algatusi, mis võiksid aidata eri taustaga inimesi kokku tuua, siis võta meiega ühendust!

Toetusprogrammi tegevusi rahastatakse Euroopa Sotsiaalfond+ vahenditest ning need kestavad kuni 2029. aasta septembrini. Astume sellel teekonnal koos, et Eesti kogukonnad oleksid veelgi tugevamad, sidusamad ja ühtehoidvamad!

Rohkem infot toetusprogrammi kohta saab Eesti Rahvakultuuri Keskuse piirkondlikelt mentorit TARTU-, JÕGEVAMAA Kati Grauberg-Longhurst
kati.grauberg@rahvakultuur.ee
 5787 1177

Jäaaja Keskus kutsub Sind ja Sinu peret tähistama Lastekaitsepäeva

- Kuupäev: 1. juuni, pühapäev
- Kell: 11–18
- Asukoht: Jäaaja Keskus

Ootame kõiki suuri ja väikeseid avastajaid, et veeta koos üks meeldejäädav ja seikluslik päev täis põnevaid tegevusi, toredaid kohtumisi ja maitsvaid elamusi.

Mis meil plaanis?

- Miniloomaaed
- Ponisõit
- Tartu Ülikooli teadlased tutvustavad vesiniku võimalusi ja valmistavad vesinikul töötava robotiga pannkooke
- Viie järve võrk – tutvustab piirkonna põnevaid paiku ja ööbimisvõimalusi
- Näomaalingud – vahvad värvilised elamused lastele
- Jäaaja Keskuse kohvik, mis pakub hõrgutisi ja koduseid küpsetisi
- Erinevad interaktiivsed mängud ja tegevused Jäaaja Keskuses
- Parvesõit Saadjärvel – võimalus nautida kevadist järveilu

Tegevusi jagub kõigile! Seega tule kogu perega ja veeda päev täis avastusi, mängulusti ja rõõmu! Jaga kutset ka sõpradega – mida rohkem, seda toreدام!
LOE TÄPSEMALT Jäaaja Keskuse kodulehelt www.jaaag.ee!

JÄAAJA KESKUSE UUS PÜSINÄITUS
 THE ICE AGE CENTRE'S NEW PERMANENT EXHIBITION

TAASTUVENERGIA NIHUTAB PIIRE

RENEWABLE ENERGY PUSHES BOUNDARIES

AVAME 1. JUUNIL / OPENS ON JUNE 1ST

Äksi Vabadussammas 100

Katrin Sisask,
 Äksi aleviku kogukond MTÜ
 juhatuses esimees

1925. a rajati Äksi külla Vabadustammik, kus 28. juunil avati Äksi Vabadussõja mälestussammas. Nõukogude võim lõhkus mälestussamba 1945. a. Äksi Vabadussammas taastati 1989. a.

28. juunil 1925. a kogunes Äksi kiriku juures hulk inimesi. Arhiivis olevate ajalehe artiklite andmetel tuhandeid. Kiriku juurest liiguti Äksi surnuaeda, et mälestada neid Vabadussõjas langenuid, kes on sinna maetud. Rahvast oli nii palju, et kui esimesed inimesed surnuaeda jõudsid, olid viimased veel kiriku juures. Seejärel liiguti Vabadustammikusse, kus avati Äksi Vabadussammas. Mälestussamba kavandi valmistas kujur Voldemar Melnik (Mellnik). Obeliski

Äksi Vabadussamba avamine
 28. juunil 1925. a.
 Foto: Eduard Peerna-Selleke

ja tekstid raius M. Pärn Tartust. Pronksosad ja malmist sõdurikuju valati AS Teguris. Mälestis on pühendatud Äksi piirkonnast pärit Vabadussõjas langedutele.

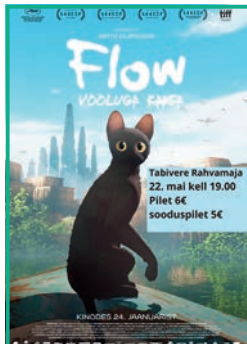
Nõukogude võim lõhkus mälestussamba kuju 1945. aastal, kuid aluskivi jäi oma kohale.

1989. a taastati mälestussamba kuju ja 27. augustil taasavati täpne koopia esialgsest. Koopia modelleeris Airike Taniloo-Bogatkin.

2021. a korraldavad kohalikud Äksi, Lähthe ja Tabivere kogukonnad Eesti Va-

bariigi aastapäeval 24. veebruaril matka ja rongkäiku Äksi Vabadussambani, et tähistada meie riigi sünnipäeva ja mälestada neid, kes meie vaba riigi eest on Vabadussõjas andnud oma elu.

23. juunil tähistame Äksi Vabadussamba püstitamise sajandat aastapäeva! Kell 9.00 asetab Tartu Vallavalitsus pärja Äksi Vabadussamba jalamile. Isamaiseid laule laulab Äksi segakoor. Kell 9.30 avame Äksi kirikus näituse „Äksi Vabadussammas 100“.

TULEVASED ÜRITUSED

Mai

- 22.05 kell 19.00 kinoõhtu "Vooluga kaasa"
- 23.05 kell 19.00 Mälumänguõhtu

Juuni

- 01.06 Tabivere Lastepäev
- 23. juuni 9.00 Pärjade asetamine Äksi vabadussamba juures
- 15.00 Võidutule süütamine Tabivere muuseumi Tulealtari
- 20.00 Jaaniõhtu Tabivere Mõisapargis
- igal esmaspäeval kell 10.30 Väikelaste muusikatund

Tabivere
Rahvamaja

Sündmused Maarja-Magdaleenas

Mai

24.05 Teatriõhtu "Kapten võtab naise ehk kummast otsast vaadata läbi pikksilma" Esietendus Wiera teatrilt.

Juuni

23.06 Jaanipidu ans. Freddy Tomingas & The RIFF

Juuli

12.07 Suvepidu. Ans. Parvepoisid, MILLION BAND

20.07 Pasunakoore suvekontsert. Tantsuks ans. ANDRESED

August

09.08 Kodukohvikutepäev

Tantsuõhtu "Suvi kestab veel" Ans. Rõõmusbänd, Rein Laaneorg ans. President.

Maarja-
Magdaleena
Rahvamaja

**maarja-
magdaleena**

Laeva

Laeva
Kultuurimaja

Tammistu Raamatukogu-Külakeskus

Üritused Tammistus

MAI

02.05 kell 16:00-19:00 Mängude õhtu lapsed kuni 15.a.

02.05 kell 19:00 Mängudeõhtu Täisealised ja noored alates 16+ **22.05 kell 17:00-19:00** Tartu valla poolt korraldatud Tammistu küla koosolek.

28.05 kell 12:00 Eakate tund

JUUNI

21.06 kell 19:00 Jaanituli. Tasuta!

26.06 kell 12:00 Eakate tund

JUULI

18.07 kell 20:00 Tantsupidu külalplatsil kahe ansambliga: "Talent" ja Toomas Krall.

Pilet 15€ fientast ja kohapeal. Pilet vahetatakse käepäela vastu. Vihma korral külakeskuses.

30.07 kell 12:00 Eakate tund

AUGUST

23.08 kell 15:00 Külapäev **27.08 kell 12:00** Eakate tund

SEPTEMBER

24.09 kell 12:00 Eakate tund

Tammistu

Unistuste karjäär saab alguse teadlikest valikutest

Kristi Jõesaar,
Tartumaa Omavalitsuste Liidu
kommunikatsioonijuht

22. aprillil kogunesid Tabivere Rahvamaja kõigi Tartu valla koolide 7.–8. klasside õpilased, et osaleda karjääripäeval „Kuidas kujundada oma unistuste karjäär?“. Inspireeriv ja sisutihe päev tõi kokku ligi kakssada noort, kes said tutvuda erinevate karjäärivõimalustega ning arendada oskusi, mis aitavad teha tulevikus teadlikumaid valikuid.

Lähte Ühisgümnaasiumi infojuht ja karjääriõpetaja Tiit Helm ütleb, et karjääripäev on üks võimalus kujundada noortes hoiakut, et oluline on oma elu ise juhtida, osata leida üles oma tugevused ja tunda huvi tuleviku vastu. „Noortele on vaja näidata võimaluste paljusust, mis neid tegelikult ümbritseb, ning selleks tuleb nad reaalse elu erinevate valdkondade juurde viia. Tihe õppekava seda paraku liiga tihti ei võimalda,“ sõnas Helm.

Päeva avas vallavanem Jarno Laur, kes rääkis karjäärist kui teekonnast, mida igaüks saab ise kujundada – oluline on leida tegevusala, mis rõõmu pakub, julgeda katsetada ja ennast proovile

panna, õppida uusi oskusi, avardada silmaringi, olla ettevõtlik ja kohaneda muutustega.

Ettevõtjaks kujunemise lugu jagas ASi Samelin pikaajaline tegevusdirektor Leida Kikka. Oma ettevõtluskogemusest tegid ülevaate ka õpilased Tabivere Põhikooli minifirmadest Mugav Muster ja Ehted ning Lähte Ühisgümnaasiumi õpilasfirmast MALEST. Eestimaa loomi kujutavaid 3D-prinditud malenuppe tootev MALEST pälvis mullu detsembris toimunud õpilasfirmade laadal potentsiaalikaima Tartumaa õpilasfirma tunnustuse.

Karjäärpäeva töötubadest said osalejad kaasa teadmisi teadlikust karjäärikujundamisest ning kandideerimisvestluseks valmistumisest, lisaks nippe, kuidas enesekindlalt suhelda ja oma mõtteid selgelt väljendada. Noored said ennast proovile panna mängulistes ülesannetes, osaleda kaasahaaravas õppemängus „Ärilahing“ ning heita pilgu Tabivere masinatööstusettevõtte Same OÜ igapäevatöösse. Õppimisvõimalusi ja erialasid tutvustasid Tartu Rakenduslik Kolledž, Luua Metsanduskool, Tartu Kunstikool ja Lähte Ühisgümnaasium. Karjäärpäev andis noortele võimaluse kohtuda oma ala praktikute ja inspiree-

ivate eeskujudega eakaaslaste hulgast ning näitas, et ettevõtlikkus on omadus, mida saab arendada – see on julgus katsetada, lahendusi otsida ja eesmärgi nimel tegutseda. Tiit Helm lisab, et oluline on väärtustada ka mitteformaalset haridust, hobisid millega noored tegelevad, sest läbi harrastuste võibki selguda kutsumus, millega ennast tuleviku tööelus siduda.

Karjäärpäeva „Kuidas kujundada oma unistuste karjäär?“ korraldas Tartumaa Omavalitsuste Liit koostöös Tartu vallavalitsuse, Tartu valla koolide ja Eesti Töötukassa Tartumaa osakonnaga. Päeva juhtis ja noori innustas moderaator Harald Lepisk.

Karjäärpäev toimus meetme „Atraktiivne piirkondlik ettevõtlus- ja elukeskkond“ koostööprojekti „Lõuna-Eesti ettevõtlikud noored (LEEN)“ vahenditest. Kaasrahastas Euroopa Liit.

LEEN
Lõuna-Eesti
ettevõtlikud
noored

Õpilaskokkade lahing tõi Tartu Valla koolinoored kööki looma maitseelamusi

Kadi Toomi,
Tabivere Põhikooli direktor

10. aprillil toimus midagi tõeliselt erakordset – Tartu Valla koolide esimene õpilaskokkade lahing! Võistlustules olid neli kooli: J.V.V nimeline Maarja-Magdaleena Põhikool, Kõrveküla Põhikool, Lähte Ühisgümnaasium ja Tabivere Põhikool.

Noored kokad said proovile panna nii oma loovuse, koostööoskuse kui ka toiduvalmistamise tehnika. Põhikomponentidena olid laual kana, paprika ja päriluskuss, ent musta lina alt ilmusid välja veel mitmed põnevad toorained, millest tuli žüriile valmistada midagi tõeliselt maitsvat. Kõik tiimid said ülesandega suurepäraselt hakkama! Kuigi võistlus näitas, et koostööoskused vajavad veel harjutamist, oli rõõmustav

näha, kui enesekindlalt ja sihikindlalt noored köögis toimetasid. Just see enesekindlus loob tugeva aluse tulevastele toiduvalmistajatele – olgu koduköögis või ehk kunagi ka professionaalses keskkonnas.

Loodame, et nii mõnigi osaleja leidis sellest päevast inspiratsiooni – ja miks mitte ka tulevase karjäärisuuna. Kokkade lahing ei olnud ainult võistlus, vaid ka väärtuslik kogemus ja avastusretk iseenda oskuste maailma.

Žürii otsusel pälvitsid esikoha kaks tiimi – Kõrveküla Põhikooli (Eliise Kadastu, Rahel Jõemägi ja Luise Märss) ning J. V. Veski nimelise Maarja-Magdaleena Põhikooli (Katre Altmäe, Andreas Laurend ja Victoria Bogdanov) noored kokad. Suur kummardus ka nende juhendajatele, kes noori innustasid ja toetasid. Õpetajatele ja lapsevanematele julgustuseks: laske noored kööki! Katsetamine,

uued maitseid ja õigete töövõtete õppimine aitavad arendada nii loovust kui ka vastutustunnet. Kõik algab usaldusest – andkem neile noa ja kahvli ning lubagem neil õppida läbi kogemuse. Südamlük tänu žüriile: Kadi Toomi, Kaja Mõttus, Peep Peterson ja Tarvo Vassil. Samuti täname Paulit Köögiakadeemiast ning Hea Hariduse Fondi, kelle toel sai see meeldejääv päev teoks!

Armeenia päev Lähte Noortekeskuses

Anna Solovjova,
Lähte Noortekeskuse juhataja

15. aprillil külastasid Lähte Noortekeskust külalised Armeenias. Päev oli täis maitsevaid toite ja rõõmsaid emotsioone. Kokku said kaks eri kultuuri – Eesti ja Armeenia.

Armeenia noored rääkisid oma kodumaa traditsioonidest ja elust mägisel riigis. Üheks päeva tippsündmuseks oli koos valmistatud Armeenia rahvusroa dolma ja magusa Gatta piruka söömine.

Külalised nautisid ka Eesti traditsioonilisi toite – kodune must leib, Kalevi „Kasekese“ kommid ja ise valmistatud kali. Lähte Noortekeskuse noored Erik, Siim, Sigmar ja Kertu valisid just need maitseid lauale, et Armeenia külalised saaksid teadmisi Eesti köögist.

Lähte noored olid kogu päeva jooksul aktiivsed ja lahked, olles kaasatud kultuuride vahetusesse. Karl, Kristjan ja Sigmar koostasid Eesti-teemalise Kahooti, kus külalised said oma teadmisi Eesti ajaloo ja kultuuri kohta proovile panna. Erik esitles Eesti ajaloosündmusi ja jagas huvitavaid fakte. Rasmus, Kertu, Armin, Adele ja teised noored kaunistasid noortekeskuse ruume Eesti rahvussüm-

bolitega, nagu sini-must-valged lipud ja rukkililled.

Dolma retsept:

Koostisosad:

- 500 g hakkliha (lammas või veis)
- 1 suur sibul, hakitud
- 1–2 küüslauguküünt, hakitud
- 1 tass riisi
- Maitseained: sool, pipar, koriander, jeera, pune
- Värsked viinamarjalehed (või soolatud lehed)
- Vesi või puljong
- Oliiviõli

Valmistamine: Prae hakitud sibul ja küüslauk pannil koos hakkliha ja mait-

seainetega. Seejärel lisa riis ja pruunista. Pane kindad kätte ja määri käed õliga. Võta viinamarjaleht ja pane sinna natuke hakklihasegu. Keera leht tihedalt ümber täidise.

Aseta dolmad üksteise kõrvale kastmepotti, et need lahti ei läheks. Lisa vett või puljongit nii palju, et see kataks dolmad. Kalla peale ka natuke oliiviõli.

Kata pott kaanega ja hauta madalal kuumusel umbes 40–60 minutit, kuni riis ja liha on täielikult küpsenud.

Traditsiooniliselt serveeritakse dolmat koos maitsestatud jogurtiga (maacun). Kuna Eestis ei ole sellist toodet saadaval, valmistasime kastme ise. Segasime Kreeka jogurti küüslaugu ja maitseainetega.

Lähte Noortekeskuse noored koos Armeenia külalistega. Foto: Lähte Noortekeskus

Tartu Valla Muusikakooli klaveriõpilased olid Elvas võidukad

| Tartu Valla Muusikakool

10.aprillil toimus Elva kultuurikeskuses klaverikonkurss „Arbi klaver“. Konkurssi korraldab Elva muusikakool ja selle eesmärk on tõsta ja hoida motivatsiooni klaveri harjutamisel. Konkursi peakorraldaja Malle Valjala sõnul on klaveri harjutamine järjepidev töö, mille tegemise tahe võib vaibuda ja kustuda, kui õpilasi piisavalt ei kiideta ega tunnustata. Arbi klaver alustas aastal 2017 ja on suunatud eelkõige Tartu ümbruses asuvate muusikakoolide õpilastele. Sel aastal osales kokku 59 õpilast Elva, Tartu valla, Otepää ja Nõo muusikakoolist. Meie koolist osales 13 õpilast, keda juhendasid õpetajad Elen

Sõer, Tiina Tomingas ja Natalja Trošina. I klassist osalesid Gloria Kaasik, Remek Karu, Heleene Koort, Nicole Poljakova. II klassist osalesid Ana Maite Gomez Malinovskaja-Gomez ja Ruuben Kruusmann. III klassist osalesid Luise Ivask (eripreemia, õp. N. Trošina), Kadri-Liis Suvi, Mia Maria Teppo (I koht, õp. N. Trošina) IV klassist osales Flora Kaasik (III koht, õp. E. Sõer). V klassist osales Kiur Laanesaar (I koht, õp. T. Tomingas). VI klassist osales Samuel Jablonski (II koht, õp. N. Trošina). Lisaks oma klassi esikohale pälvis kogu konkursi Grand Prix Kiur Laanesaar.

Tartu Valla Muusikakooli õpilased Liepajas

| Tartu Valla Muusikakool

7.–9.aprillil oli Tartu Valla Muusikakooli õpilastel ja õpetajatel harukordne võimalus osaleda kahe kultuuripealinna Liepaja 2027 ja Tartu 2024 koostööprojekti „EstLat ECOCs together“. Koos Liepaja külje all asuva Karosta muusikakooliga esineti Liepaja kontserdimajas. Liepaja tähistab sel aastal 400. juubelit. Selleks puhuks arranžeeris meie kooli kitarriõpetaja ja rütmimuusika ansambli juhendaja Karel Kasak pühendusega Liepajale Eesti rahvaviisi „Siisik“. Kontserdil kõlasid mõlema kooli õpilaste esituses nii klassika- kui rahvamuusikateosed. Esimese päeva õhtul toimus Karosta muusikakoolis meistrikklass, kus õpiti kontserdi jaoks selgeks ühised ansamblilood. Meistrikklassi juhendasid ja esinesid koos lastega Läti folkmuusikud Julgi Stalte (viilul) ja Eriks Žeps (akordion). Meie koolist osalesid õpilased Kiur Laanesaar, Ruuben Kruusmann (klaver), Marten Korenevski (kitarr), Stefi Jõgisu (laul), Tejiri Amanda Okugbeni, Anais Vanessa Short (viilul), Lenna Lotta Urmann (vioola), Lisbet Hillak (kannel) ja nendega koos õpetajad Natalja Trošina ja Elen Sõer, kes oli ka õpilaste kontsertmeister. Kontserdi pealkiri oli „Tartust Liepaja-

ni“ ja see tuletas meile kõigile meelde, et muusika on sillaks linnade, maade ja erinevate generatsioonide vahel. Lisaks meistrikkursusele ja esinemisele Läti kõige uuemas ja uhkemas kontserdimajas said meie noored muusikud proovida kohaliku toomkiriku orelit sealse organisti juhendamisel. Tartu Valla Muusikakool tänab Tartu 2024 haridustöö koordinaator Angela Aderit, kes meile selle võimaluse välja pakkus ja meie kooli esimest välisreisi sujuvalt korraldada aitas.

Muusikakooli sisseastumiskatsed toimuvad
28.05 kell 17.00
Lähte kooli C-korpuses
ja 29.05 kell 17.00
Kõrvekülas Vasula tee 12.
Täpsem info muusikakooli kodulehel tvmk.ee

Maarja-Magdaleena kool tähistas 345. sünnipäeva

Kristiina Raja, direktor

Sel kevadel tähistab Johannes Voldemar Veski nimeline Maarja-Magdaleena Põhikool 345. sünnipäeva. Sel puhul toimus 12. aprillil kooli vilistlaste kokkutulek, millele eelnes juubelinädala tähistamine kogu kooliperega.

9. klassi poisid etendasid V. Poolaku ja R. Kerge näidendi „Veski sünnipäev“, kus kohtusid keelemehed J. V. Veski ja J. Mägiste, teatrimees A. Wiera ning naabervalla kirjanik O. Luts. (Foto: Liisi-Triin Siimenson)

345 ei ole lihtsalt ilus number, vaid märgiline tõestus sellest, et Maarja-Magdaleena on olnud hariduse koht läbi sajandite. Siin on põlvest põlve õpitud, õpetatud ja püütud paremini mõista maailma.

Johannes Voldemar Veski tähistas eelmisel aastal 150. sünniaastapäeva. Ta oli mees, kes andis eesti keelele üle 30 000 uue sõna. Lisaks Veskile on Maarja-Magdaleena kooliga seotud veel teinegi keelemees, Veski õepoeg Julius Mägiste, kel möödub sel aastal sünnist 125 aastat. Maarja-Magdaleena kooli lugu ei ole ainult minevik. See on väga elus ja väga mitmehäälne olevik. Meie koolimaja seinte vahel tegutseb iga päev korraga mitu põlvkonda – õpetajad ja õpilased, kel vanusevahe võib ulatuda poole sajandini. Ühise ajamasinana töötamiseks peame üksteist mõistma, peame õppima erinevate põlvkondade

keelt. Maailm on muutunud. Täna noored ei mäleta maailma ilma Wi-Fi ja nutiseadmeteta. Nad suhtlevad gifide, emotikonide ja lühendite keeles ning raamatute lugemine on asendunud Tik-Toki lühiülevaadetega. Nende ja paljude teiste muutuste aktsepteerimine loob aluse edukaks koos õppimiseks ja õpetamiseks.

Tartu valla ühe väiksema koolina on üksteise mõistmine meie suurim tugevus. Meie kooli iseloomustab individuaalne lähenemine – me märkame iga last. Meil on väikesed klassikomplektid, kuid lisaks on meil kaks väikeklassi, vanades õpilaskodu ruumides on sisse seadnud tugikeskus ning meil on õpetajad, kes leiavad tee nii nende lasteni, kellel on õppimises raskusi, kui ka nendeni, kelle silmad säravad teaduse, kunsti, spordi või näitlemise peale.

Maarja-Magdaleena koolis õpib täna 81

õpilast ja see arv on kasvamas. Koolimaja kõrvale kolm aastat tagasi kerkinud uus 3-rühmaline lasteaed on lapsi täis ja see tähendab, et tulevikule on meie kooli uks juba paakil.

Juubelinädalal tähistasime kooliperega ühiselt mineviku, oleviku ja tuleviku kohtumist. Igaüks sai kirjutada oma sünnipäevasoovi koolile soovipuule ning ühiselt maeti maha ajakapsel, mille avame viie aasta pärast järgmise juubeli puhul. Oma teadmisi meie koolist kontrollisime viktoriini käigus. Raamatuaastale kohaselt rääkisime lugusid – valmisid luuletused meie koolist ning 9. klassi poisid töid lavale näidendi, milles kohtusid meie kandi suurmehed Veski, Mägiste, Wiera ja Luts.

345 aastat on väarikas vanus, aga veelgi olulisem – meie lugu läheb edasi.

Koolipere moodustus kooli vanus – 345. (Droonifoto: Uku-Mart Rooba)

Laeva kool - 260 aastat haridust

Margit Hannus,
Laeva Põhikooli sekretär-infojuht

Laeva kooli hariduselu juured ulatuvad 18. sajandisse. Esimesed andmed kooli tegutsemise kohta pärinevad juba 1765. aastast, mil Laeva mõisakoolis alustas õpetamist Heinrich Wulf. Õppetöö toimus mõisa rehetoas ning kestis traditsiooniliselt mardipäevast lihavõtteni. Esimesteks õpilasteks olid 15 last, keda õpetati lugema piibli ja lauluraamatu järgi ning kirjutama sõega lauaplaadile.

1864. aastal sai Laeva kool oma esimese koolimaja ning kooli hakkas haldama vald. Uus koolimaja oli küll tagasihoidlik talupojaelamu muldpõranda ja korstnata ahjuga, kuid see tähendas suurt sammu edasi hariduse arengus. 1897. aastal ehitati uus ja korralikum koolihoone, mis vastas juba tolle aja tüüpprojektile ja kus oli ruumi nii õpilastele kui ka koolmeistrile. Laeva koolist on läbi aastate sirgunud rohkemat kui pelgalt haridusasutus. Siin on olnud kohaliku kultuurielu süda. Kristjan Märksi eestvedamisel rajati Laeva muusika- ja lauluselts ning hakati korraldama pidusid ja kontserte. 20. sajandi algusaastail arenes kool jõudsalt edasi. 1924. aastal toimus esimene kooli aastapäeva tähistamine rahvamajas. Kool muutus 6-klassiliseks ning 1930-ndatel nimetati see Laeva Kõrgemaks Algkooliks. Õpilaste arv küündis 120-ni.

Laeva kooli jaoks on erilise tähendusega 25. september 1934, mil koliti vastvalminud uude koolimajja, mis oli ehitatud vallaelanike ühisel jõul. Selle uhke maja ehitust toetasid paljude talumeeste tasuta tööpäevad ning annetused. Koolimaja ehitust juhtis ehitusmeister Aadu Johanson ning see valmis tänu kohaliku kogukonna erakordsele koostööle. Sõja aastad katkestasid koolielu – saksa okupatsiooni ajal võeti koolimaja sõjaväe käsutusse. Kuid juba 1944. aasta sügisel alustas Laeva kool uuesti tööd. Järgnesid muudatused ja arengud: 1945. aastal alustati Laeva Mittetäieliku Keskkoolina, hiljem Laeva 8-klassilise Koolina ja 1987. aastast 9-klassilise koolina. 1987. aastal valmis ka kauaoodatud spordihoone, mis avas täiesti uued võimalused kehaliseks kasvatuseks.

Koolimaja 30.05.24. Foto: erakogu

Laeva kool on alati olnud ajaga kaasas käiv ja uuendustele avatud. 1990-ndatel toimus kooli põhjalik renoveerimine – ehitati veevõrk ja keskküte, vahetati aknad, rajati tööõpetuse ruumid ja uuendati õpikeskkonda. Viimastel aastatel on koolimaja saanud taas värskema ilma, renoveeritud on koolimaja saal, enamus klassiruumid ja garderoob. Möödunud septembris tähistasime ka koolimaja 90. aastapäeva ja koolimaja sai uue sildi. Hetkel on käimas fuajee uuendus, kus maalikunstnik Ene Luik-Mudist kaunistab meie koolimaja suursugust sissekäiku.

Kooli direktor Tiina Luige vana ja uue sildiga 28.10.2024. Foto: erakogu

17. mai toimub 260. aastapäevapidu koos piduliku aktuse ja õhtuse peoga, üles astub ansambel Regatt.

Laeva kooli ajalugu on lugu pühendumusest, hariduse väärtustamisest ja kogukonna ühisest tööst. Täname kõiki endisi ja praegusi õpetajaid, õpilasi ja lapsevanemaid, kes on andnud oma panuse selle pika ja väärrika teekonna kujundamisse.

Soovime Laeva koolile jätkuvat edu, tarku ja säravaid õpilasi ning tugevat sidet kogukonnaga ka järgmiseks 260 aastaks!

Maalikunstnik fuajeed uuendamas. Foto: erakogu

Kõrveküla Põhikoolis lõppeb teine aasta õppekava laiendavat õpet

Monika Jõgiaas ja Ott Toomsalu,
Kõrveküla Põhikooli õppekava
laiendava õppe meeskonna liikmed

Mida teha tunnis õpilasega, kellel on pidevalt igav ning teab juba enne tundi teemast rohkem, kui õpikus ja õppekavas kirjas? Just sellise küsimuse esitas kaks aastat tagasi meile aineõpetaja, kes oli proovinud kõike pähe tulevat, et muuta tund ka igavlevale õpilasele põnevaks ja väljakutsuvaks. Sellest ühest küsimusest sai alguse vestlus, mis kestab tänaseni.

Planeerimine

Tegemist oli meie jaoks põneva väljakutsega ning ettevalmistused vastuse leidmiseks algasid järgmisel päeval, mil panime paika, et alustame õppekava laiendava programmi loomist loodusainetest ja matemaatikast. Kaasasime meeskonda matemaatikaõpetaja ning järgnevad kuud arutasime, lugesime, uurisime erinevate Eesti koolide praktikat ja panime paika esialgsed eesmärgid. Teha oli palju – koostada tuli õppekava laiendava õppe plaan, veenda kolleege ning sõeluda välja õpilased, kes omandavad koolitundides ainekavast lähtuvaid teemasid kiiremini. Nad on võimelised omandama tunnis rohkem ja neil võib olla igav ning jääda tagaplaanile.

Esimesed katsetused

Eelmisel õppeaastal alustasime II ja III kooliastme õpilastest koosneva väikese rühmaga esmakordselt õppekava laiendava õppega, et näha, kas sellisel kujul õppel on koolis kohta. Algas läks vaikselt ja tagasihoidlikult, sest õpilased olid pandud neile tavatusse olukorda, kus nad ei olnud igas teemas kõige rohkemate teadmistega, sest ka teised õppes osalejad olid laia silmaringiga ning neilt tuli sisukat, põhjendatud ja argumenteeritud arutelu. Meie visiooni aitas teostada

Tartu valla Hea Hariduse Fond. Üsna varsti sai selgeks vajadus enesetäienduse järgi, et olla tasemel korraldajad ja väärilised juhendajad. Võimalusena nägime koostöös projektijuhiga Erasmus+ õpirände projekti, sest meie visioon nägi ette, et järjest kogemusi omandades soovime kasvada ülekooliliseks võimaluseks ka teistes õppeainetes. Mõeldud, tehtud, kirjutatud. Teadsime, et vajame midagi innovaatilist ja täiendavat juba olemasolevale. Ühise arusaama, suuna, eesmärkide ja visiooni nimel planeerisime koolitusel osaleda kogu meeskonnaga – loodusainete suuna õpetaja Ott Toomsalu, matemaatika suuna õpetaja Heiki Rokka ja HEV-õpilaste õppe koordineerija Monika Jõgiaas.

Eelmisel õppeaastal saime teada, mis toimib ning mida tahame teha teisiti. Sellel õppeaastal olime valmis avama uued rühmad. Õpe hõlmab erinevate teoreetiliste ja praktiliste teadmiste omandamist nii tunnis, õpitoas kui ka koolimajast väljapool ning projektõpet. Ka sel aastal aitas programmi teostada Hea Hariduse Fond, tänu millele said õpilased osaleda näiteks Eesti Maaülikooli, Tartu Observatooriumi, kaugseire töötubades, läbisid rahatarkuse kuu raames õppesarja ja Rakett 69 teadusstudio sessiooni.

Õpilaste pilgu läbi

Õppe üheks oluliseks osaks on õpilaste kaasatus otsustusprotsessidesse ning läbi kooliaasta julgustame õpilasi nii oma arvamus avaldama, ettepanekuid tegema kui neid sõnastama. See on oluline osa, sest õpilaste tõstatatud küsimused kõnetavad neid ning on huvitavad. Alguses tundus neile harjumatut, et saavad kaasa rääkida teemade, projektide osas, kuid aja möödudes on muutunud julgemaks. Õpilased ise on välja toonud järgmist:

• „Siiani on õppekava laiendav õpe ol-

nud väga huvitav ja arendav uudsetel viisidel. Väga meeldis praktilise töö osa, kus sain ise ehitada ja leiutada, et lahendada vingeid ja reaalseid probleeme. Ootas iga kord seda tundi. Sõbralik seltskond.“

- „Saime ennast proovile panna huvitavate ja raskete ülesannetega, meelde jäi Rakett 69 teadusstudios käimine. Kõige põnevam osa oli väljasõitudel käimine ja praktiliste tööde tegemine, aga ka kosmose ja satelliitide teema Tartu Observatooriumis. Väljasõidud on olulised, sest siis saad õppida midagi uut kuskil mujal ja alati saime teada midagi, mida muidu koolis ei õpetata, aga on tegelikult elus vajalik.“
- „Alguses ei saanud aru, kuhu ma satunud olen. Meelde jääb grupiga veedetud aeg ja uute inimestega suhtlemine. Mulle meeldis kõik! Väga tore oli.“
- „Õppekava laiendav õpe oli huvitav, mulle meeldis üleüldse see kursus. Sain palju teada ja katsetada. Ma sain teada, et kui me makse ei maksaks, peaksime iga kuu maksma umbes 484 eurot, et koolis käia.“
- „Me tegelesime asjadega, mida tavaliselt koolis ei tehta; käisime kohtades, kuhu muidu ei läheks. Meeldis tiimitöö.“
- „See oli väga silmilaiendav elamus. Õppisin palju erinevaid asju, mida ei õpetata tavalistes tundides. Oli põnev näha inimesi, kellest sa ei oleks võinud arvanud, et nad on nii nutikad.“
- „Tunnid olid teistsugusemad kui tavatunnid ja väga põnevad. Kindlasti jääb mulle meelde, kui palju lähedam saab õppimine olla, kui seda teha õigel viisil.“

Hetkel oleme teekonna alguses ja oma häält leidmas. Tundub, et põnevust ja avastamist jätkub nii õpilaste kui ka juhendajate jaoks, sest see aeg on mõlemale osapoolle rohkem kui lihtsalt koolitund.

Kõrveküla Põhikooli Erasmus+ õpirändeprojekt „Õppekava laiendamine ja täiendamine Kõrveküla Põhikoolis“

Kaasrahastanud
Euroopa Liit

Juta Laane,
Kõrveküla Põhikooli projektijuht

Lõppemas on Kõrveküla Põhikooli Erasmus+ õpirändeprojekt „Õppekava laiendamine ja täiendamine Kõrveküla Põhikoolis“, mis kestis 12 kuud ja mille elluviimine toimus ajavahemikus 01.06.2024 kuni 31.05.2025. Antud projekti raames osales 11 Kõrveküla Põhikooli õpetajat 7 erineval kursusel ja koolitusel. Osalejad said valitud nii humanitaar- kui ka reaalinete õpetajate, klassiõpetajate ning tugispetsialistide hulgast. Kursused said valitud vastavalt kooli vajadustele, kuna meil oli eesmärk korraldada kõikidele õpilastele võimekohane õpe ehk laiendatud õpe. Õpirändes osalenud õpetajad saavad nüüd oma töös õppekava laiendamise osas saadud teadmisi ja ideid igas tunnis (sh teadustundides) rakendada. Teemadest parem ja mitmekülgsem arusaamine muudab õppimise õpilaste jaoks tähendusrikkamaks ja seeläbi tõhusamaks. Mälu, taju ning mõtlemise arendamine läbi praktiliste tegevuste muudab õpetajad loovamaks. Loovust peetakse peamiseks tulevikuoskuseks. Ka innovatsioon koolis ei saaks tekkida, kui poleks loovat õpetajat, kes näeb võimalusi ja loob uusi seoseid. Õppekava laiendamine ning teadusliku maailmapildi mõistmine ja avardamine aitab kasvatada noortest inimestest keskkonnateadlikud ning hoolivad isiksused.

Kursus „Art and Nature: A Sustainable Approach for All Teachers“ Itaalias, Roomas (19.08–24.08.2024), osalejad Tuuli Helk ja Jana Post.

Kuumal augustikuul veetsime nädala kaunis ja kultuurises Roomas, osaledes kursusel, mis ühendas kunsti ja jätkusuutlikku eluviisi. Kursuse viis läbi tegevuskunstnik ja õppejõud Alessandra Bilotta. Juhendaja loovus ja itaallaslik ellusuhtumine löid vaba õhkkonna osalejate vahel. Kursuse ülesehitus soodustas üksteise tundmaõppimist ja märkamist läbi värvide. Nädala jooksul saime katsetada erinevaid ideid, mille käigus kasutasime ära igapäevaelus tekkinud jääke. Lõime uusi kunstiteoseid eelkõige paberist ja pakenditest. Õppisime, kuidas väheste vahenditega kunsti teha. Saime ise toota paberit, mis oli pikk ja aeganõudev protsess. Värvisime loodus-

like värvidega, marmoriseerisime, printisime tetrapakendiga loodud kujutise abil. Meelde jäi veel kollaaži tegemine ning kuivatatud lilledest järjehoidjate meisterdamine. Kõik tööd sidusime kokku jaapani köites. Nii jäi hea mälestus kõigist tehtud töödest. Tagasi tulles hakkasime uusi ideid kohe katsetama, eelnevalt läbi mõeldes, millise klassiga mida teha. Mõned tööd osutusid lastele oodatust raskemaks. Saime julgustust taaskasutada jääke just kunstiõpetuse tundides. Kõige selle juures nautisime Rooma kultuuri.

Kursus „Art, Music and Dance Therapy for an Inclusive Classroom“ Horvaatias, Splitis (23.09–28.09.2024), osaleja Reet Hannus.

Kursus toimus maalilises ning ajalugu täis Splitis. Viiel päeval tutvusime kunstiteraapial põhinevate meetoditega, mida on minul kui sotsiaalpedagoogil võimalik enda igapäevases töös rakendada. Käsitleti erinevaid praktilisi tegevusi, mis hõlmasid kunsti, muusika, draama ning liikumise/tantsu kasutamist töös õpilastega. Lisaks sellele tutvustati infotehnoloogilisi võimalusi, mida annab siduda erinevate loovate tegevustega. Kursus oli täis loovust ja pakkus lõõgastavaid võtteid, mida saab kasutada enda ja õpilaste heaolu suurendamiseks – rannas lainete loksumise taustal liiva sisse mandalate tegemine on midagi sellist, mida sooviksin ühel päeval ka enda õpilastega teha. Läbi kunstiliste tegevuste on võimalik eluks vajalikke oskuseid nagu loovus, kriitiline mõtlemine, koostöö ning suhtlemine arendada – sellest räägiti kursuse käigus palju ning sellele püüame koolis samuti rohkem tähelepanu pöörata. Koolitus oli äärmiselt inspireeriv, praktiline ja mitmekülgne.

Kursus „Learning in Motion: Exploring the Link Between Movement, Play, and Academic Success“ Horvaatias, Splitis (29.09–06.10.2024), osaleja Liisi Kärsin.

Tegelen koolis igapäevaselt täiendavat õpiabi vajavate lastega, kelle töövõime on madal, tähelepanu püsib õppematerjalil väga lühikest aega ja õpitu sisu kinnistub vaevaliselt. Siit ka suur vajadus kasutada põhimaterjali omandamisel mitmeid erinevaid meetodikaid, mis

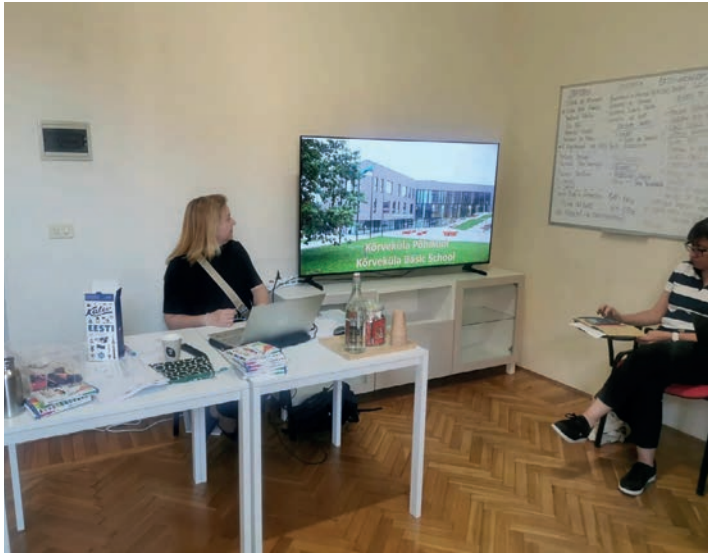
õppimist maksimaalselt toetaks. Koolitus võimaldas loengumaterjale kohe ise praktiliselt proovida. Kogemusõpe aitas läbi mõelda, kuidas pakutavat oma teemadega siduda. Eks iga õppimine on oluliselt tõhusam, kui lisaks ajule haarata tegevusse ka füüsiline keha, mis aktiveerib märksa suurema osa ajurakke. Koolitus oli tänuväärsest praktiline ja innustav.

Kursus „The Democratic Life in the EU: Teaching Citizen Rights and Duties“ Itaalias, Firenzes (14.10–19.10.2024), osaleja Juta Laane.

Jäin väga rahule mitmekülgse ja huvitava koolitusega: tavapärane loenguvorm vaheldus elamus- ja kogemusõppega, toimusid erinevad rühma- ja meeskonnatööd, mängulised tegevused, parimate praktikate jagamine ning arhiivi külastamine. Külastasime nimelt Firenzes asuvat Euroopa Liidu Ajalooarhiivi. Varustasin end mitmete praktiliste meetodite, mänguliste materjalidega ja ideedega gruppitöödeks, et oma õpilasi paremini toetada ja õppimine atraktiivsemaks muuta. Samuti oli viljakas vahetada mõtteid kolleegidega Euroopa eri nurkadest. Õpiränne Itaalias ning just Firenzes ei olnud mitte lihtsalt täiendkursus, vaid pakkus mulle palju nii õpetaja kui ka inimesena, kuna seal oli lihtne lõimida oma koolitus põneva kultuuri- ja ajalooprogrammiga.

Kursus „From STEM to STEAM Education: a New Learning Approach“ Kreekas, Ateenas (14.10–19.10.2024), osalejad Monika Jõgiaas, Ott Toomsalu ja Heiki Rokka.

Osalesime kolmekesi Ateenas toimunud kursusel „STEM-ist STEAM-hariduseni: uus õppimisviis“. Meie grupi moodustasid Kõrveküla Põhikooli õppekava laiendava õppe meeskonna liikmed: HEV-koordinaator, geograafiaõpetaja ja matemaatikaõpetaja. Lisaks meile osales sellel koolitusel veel õpetajaid Itaaliast ja Tšehhist. Koolituse viis läbi Ateena EUROPASS Õpetajate Akadeemia koolitaja Vasiliki Plati. Kursuse esimeses osas tutvustati meile STEAM-hariduse olemust ja põhimõtteid. Järgmiseks selgitasime välja ning tutvustasime ka teistele, milline on meie õppeolukord ja -korraldus. Kur-

Juta Laane tutvustamas Körveküla Põhikooli.
Foto: Juta Laane kogust

Ühistöö Euroopa Liidu eesmärkide ja väärtuste teemal. Foto: Juta Laane

suse eeltutvustusest lähtuvalt olime oma meeskonnaga juba eeltööd teinud ning mitmedki õppeolukorraga seotud olulised asjad eelnevalt läbi arutanud. Kursuse selles osas tutvustati veel, kuidas leida ressursse STEAM-projekti alustamiseks.

Teine osa ehk praktiliste tegevuste (k.a digikeskkonnad) läbitegemine ning õppevahendite ning digikeskkondade tutvustamine oli meie jaoks väga väärtuslik. Kõik läbitud ja õpitud digikeskkonnad oli uued ning seetõttu saime oma edasiseks tööks vajalikke mitmeid uusi ja sobivaid oskusi ning teavet vastavate keskkondade kohta.

Kolmandas osas ehk STEAM-projekti kirjutamises oli meil eelis, sest saime kirjutada projekti, mis vastab 100% meie huvidele ja soovidele, kuna tegime seda õppekava laiendava meeskonnana. See oli meile väga oluline osa, sest meie esimese STEAM-projekti kirjutamist juhendas väga kogenud koolitaja. Seda valminud projekti saime hiljem täiustada ning juba käesoleval õppeaastal koolis ka läbi viia. Kursuse lõpus toimus oma valminud ning kavandatud projektide tutvustamine, kus tagasisidet saadi nii koolitajalt kui ka kursusekaaslastelt. Koolituse osana oli planeeritud ka tutvumine Ateena auväärse ajalooga ning mitmete vaatamisväärsuste ja kultuuriribjektide külastamine.

Kursus „Environmental Education: Learning and Acting for a Better Future“ Itaalias, Firenzes (21.10–26.10.2024), osaleja Ester Berg.

Sügisel koolivaheajal osalesin kuuepäevasel kursusel Itaalias Firenzes. Kursus hõlmas loenguid, rühmatöid, praktilisi tegevusi ja elamusõpet. Väärtust lisas suhtlemine ning kontaktide loomine Euroopa kolleegidega. Nende

päevade jooksul käsitleti kliimamuutuste, jätkusuutlikkuse ja säästva arengu teemasid. Huvitavad olid arutelud rohepöörde, rohepesu, tarbimisharjumuste ning moetoetuse mõjust keskkonnale. Üheks meelde jäävamaks kogemuseks osutus Firenze kogukonnana külastamine. Endise spordiväljaku asemele rajatud tarbeaed koos õueklassiga oli inspireeriv näide rohelise mõtteviisi edendamiseks linna südames. Koolituse hulka kuulus ka Chianti veinipiirkonna avastamine ning muidugi ka Itaalia köögi nautimine, mis lisas kultuurilist perspektiivi.

Jäin õpirändel kuuldu, nähtu ja kogetuga väga rahule. Laiendasin oma teadmisi keskkonnateemadel, sain inspiratsiooni, kuidas neid õpilastele edastada ja ka mitmeid ideid koolis rakendatavateks projektideks.

Kursus „A Happy Lesson: Valuable Tips to Create a Joyful Classroom“ Kreekas, Ateenas (18.11–23.11.2024), osalejad Külvi Rebaste ja Anna-Liisa Kirsch.

Koolituse käigus räägiti kaasavast haridusest, õppija profiilidest ning kriitilisest mõtlemisest. Samuti rääkisime igapäevaselt koostööst, loovusest ning mängu jõust. Kõik koolituse päevad olid väga praktilised. Mängiti läbi väga palju mängu. Iga tegevuse juures analüüsisime, miks konkreetne mäng on vajalik, mida täpselt tehti, kellele oli see mäng suunatud, milliseid oskusi see mäng õpilastele õpetab ning kuidas tegevust kohandada erinevas vanuses õpilastega. Lisaks mängudele õppisime koolituse käigus kasutama Canva programmi. Canva on lihtne veebipõhine tasuta kujundusprogramm, mis aitab luua visuaalselt kauneid õppematerjale ilma eelnevate kujundusalaste teadmisteta.

Nagu näiteks graafikuid, diagramme, presentatsioone, animatsioone jne. Antud programmi saavad kasutada ka õpilased. Nii on lihtne näiteks integreerida eesti keelt kunstiõpetusega.

Kursuse käigus jagasime ka kogemusi klassiruumi rutiinide kohta. Sealjuures saime nippe, kuidas rutiinide tegevusi õpilastele lõbusamaks teha. Koolituse käigus vaheldusid pidevalt teooria ja praktilised ülesanded. Kõik mängud ja nipid, mis olid arutluse all, need me ka kõikide koolitusel osalejatega praktiliselt läbi tegime. See andis hea ülevaate, kuidas õpilastega mängu läbi viia, mis küsimused võivad õpilastel tekkida, kuidas tegevust vastavalt õpilaste eale kohandada ja varieerida ning milliseid eesmärke antud tegevus endas hõlmab. Kokkuvõtvalt võib öelda, et koolitus oli väga praktiline, kõik sujus väga hästi ning koolitusel osalenud seltskond oli väga sõbralik ja toetav. Koolitus andis kindlasti ka tuge osalemiseks järgmistel Erasmus+ koolitustel.

Vasakult paremale: Heiki Rokka, koolitaja Vasiliki Plati, Monika Jõgiaas ja Ott Toomsalu. Foto: erakogu

Võõrliigid aias? Hoia neid aias!

Keskkonnaameti loodushoiutööde büroo juhataja Eike Tammekänd

Kevad on käes ja rohenäppudel on käed tööd täis. Suure istutamise, harvendamise, kaevamise ja väljarohimise ajal tuleb aga tähelepanu pöörata ka oma aeda ümbritsevale keskkonnale. On hulk taimi, kes aias on ilusad ja ihaldusväärsed, kuid aia taga võivad põhjustada suuri probleeme meie kodumaisele loodusele.

Esiplaanil pargitatar. Foto: Marjaliis Kivisaar

Võõrliigid on Eestis need liigid, kes ilma inimese abita (tahtliku või tahtmata) siia ei jõuaks. Invasiivseteks võõrliikideks nimetatakse neid, kes inimese tahtsi või tahtmatult siia sattumise järel hakkavad looduses vohama ja probleeme põhjustama. Sageli võtavad looduses vohavad võõrliigid üle kohalike liikide elupaiku ja mõjuvad nii looduse mitmekesisusele negatiivselt. Invasiivsetest võõrliikidest on koostatud nimekirjad ja neid meil kasvatada ei tohi. Ka mitte oma aias.

Eesti siseriiklikusse keelatud liikide nimekirja on kantud 13 taimeliiki ja see kehtib alates 2004. aastast. Euroopa Liidu omas (mis kehtib ka meile) on neid 36 ja nimekirja pidevalt täiendatakse. Kõikide keelatud liikidega saab tutvuda Keskkonnaameti kodulehel. Alljärgnevalt tutvustame lähemalt mõningaid:

Karuputke võõrliigid on kindlasti kõige tuntumad ja riik on nende tõrjega juba üle 10 aasta tegelenud. Liik ohustab nii looduslikku mitmekesisust kui ka inimese tervist – taimemahl kaotab naha päikesekaitse ja päikeselise ilma tekib tugev päikesepõletus. Riigi töö jätkub ja maaomanikud on väga oodatud sellele kaasa aitama. Selleks tuleb korra aastas kõik taimed ettevaatlikult välja kaevata ja kuivama jätta. Vaid järjekindla tõrje tulemusel hakkab karuputk meie maastikupildist taanduma. Pikemalt saab riiklikust karuputketõrjest ja selle tulemustest lugeda Eesti Looduse 2019. aasta märtsinumbrist.

Pargitatrad on tuntud ka kui konnatar ja kirburohi. Need Ida-Aasiast pärit liigid on jätkuvalt väga populaarsed, kuid kuna neist on äärmiselt raske vabaneda, põhjustavad järjest rohkem probleeme maaomanikele. Pidev niitmine ei anna tulemusi ja kuni 2 meetri

sügavusele ulatuvat juurestikku on võimatu tervenisti välja kaevata. Igast pisikesest juurejupist läheb kasvama aga uus kogumik. Ehkki peamiselt kasvavad küll aedades, satub neid kahjuks järjest rohkem loodusesse ja seal muudavad nad elupaiku tundmatuseni. **Verev lemmalts** kuulub maailmas kümne kõige invasiivsema taimeliigi hulka ja on plahvatuslikult levima hakanud ka Eestis. Kuigi imekaunite õitega, põhjustab liik suurt loodusliku mitmekesisuse kadu, sest moodustab tihedaid ja suuri kogumikke, kus ei kasva teisi taimi. Liik on inimesele ohutu ja seda on kerge rohida. Tegevus peab aga olema järjekindel, et vältida uute seemnete valmimist ja rohitud taimede uuesti kasvama hakkamist.

Ameerika kevadvõhk kasvab niisketes kasvukohtades ja on suur ning dekoratiivne liik. Soomes ja Rootsis põhjustab see taim veekogude kallastel suuri probleeme juba praegu, kasvades tihedate ja väga vastupidavate massidena. Mõistlik on Eestis sellist olukorda ennetada ja liiki koduaedades kindlasti mitte kasvatada. Ameerika kevadvõhu sugulane Kamtsatka kevadvõhk on sama invasiivne, aga pole veel keelatud liikide nimekirjas. Ainult oma aias tuleb hoida sedagi liiki, kuna kasvuvõimsus ja mõju on neil Ameerika kevadvõhuga samad.

Siidaskleepias kasvab meie aedades küll veel vähemal määral, ent on vastupidav ja võsunditega väga hõlpsasti paljunev. Aiandusfoorumites ei soovitata seda teiste taimedega koos kasvatada. Näiteks Rootsis oli sellega liigiga looduses juba suuri probleeme, praeguseks hinnatakse sealne tõrje tulemuslikuks ja lõppenuks.

Kanada kuldvits on kahjuks juba laialt levinud kõikjal Eestis, vähem aga Lää-

ne-Eestis ja saartel. Tegu on püsikuga, mis moodustab tiheda juurematta ja paljuneb nii vegetatiivselt (mätas kasvab järjest suuremaks) kui ka seemnetega. Kuna liik on tuullevija, siis võivad seemned kanduda väga kaugele – seetõttu on tema levik väga kiire, eriti niitudel, jäätmaadel ja teeservades. Oma kuldkollaste dekoratiivsete õisikute tõttu, mis õitsevad juulist septembrini, on liik aedades populaarne ja seda on müüdnud ning jagatud aiast aeda.

Kuigi Euroopa Liidu nimekirjas on hulganisti liike, mis meil praegu õues kasvada ei taha, siis üha pehmemate talvede valguses võib olukord muutuda. Muidu külmakartlikud liigid võivad leida soodsa kasvupinnase meilgi (nt jaapani humal). Eriti suur mure on veeliikidega (nt väike vesikatk, vesihüatsint), kuna veest kõiki isendeid või jupikesi kätte saada on võimatu. Lisaks levivad sellised liigid kergesti mootorpaatide kaudu, kus mootori ja/või paadi külge jäänud taimejupid viiakse järgmisesse veekogusse ja need hakkavad seal kasvama.

Keelatud võõrliikide tõrje kohustus lasub maaomanikul. Seetõttu tuleb igal maaomanikul ja rohenäpul endal olla tähelepanelik ja informeeritud. Riik on võtnud enda kanda karuputke võõrliikide ja vähemal määral ka vereva lemmaltsa tõrje.

Kui võõrliikide nimekirja kantud liikidega on selge, et neid ei tohi kasvatada, siis tegelikkuses on meil probleeme põhjustavaid taimeliike veel suur hulk. Need liigid ei ole üheski nimekirjas, ent ometi on nad tegelikult invasiivsed ja põhjustavad probleeme juba praegu (näiteks eespool nimetatud Kamtsatka kevadvõhk). Seega vajavad tähelepanu ja tegutsemist needki, et nende liikide mõju meie loodusele vähendada.

Uusi võõrliike tuleb aga igal aastal meie juurde ja riigi vahendid nendega tegelemiseks on piiratud. Eesti looduses on praegu teada umbes 1000 võõrliiki. Neist 10% naturaliseeruvad ehk kohanevad meie oludega ja nendest omakorda 10% muutuvad invasiivseteks. Kuna inimesed toovad uusi võõrliike pidevalt nii tahtlikult kui ka tahtmatult juurde, suureneb ka nende liikide hulk, kellega tekib probleeme ning kelle tõrjumisega on vaja tegeleda.

Järgmisi taimeliike pole küll Eestis keelatud kasvatada, ent on invasiivsed ja vajavad tähelepanu ehk teadlikku tegutsemist.

Hulgalehine lupiin, lühidalt ka lupiin ehk hundiuba, on Eestis endiselt populaarne iluaia taim. Kahjuks on seda järjest enam näha vohamas mööda teeääri ja raiesmikke. Selle liigiga on hädas näiteks meie põhjanaabrid, ka meil tuleks eos lupiini levikut piirata, et vältida suuremat tõrjetööd hiljem. Näiteks saab hulgalehise lupiini kasvatama jäämist vältida teehoolduse käigus. Ehkki taim on kasvades ilus, ei tarvitse seda kasvatada jätta ja hiljem koos seemnetega maha niita, sest nõnda aidatakse liigi levimisele hoopis kaasa.

Eestis kasvab üle 10 kibuvitsaliigi. **Kurdlehine kibuvits** on neist ainuke, millega meil on suuri probleeme. Liik on levinud pea kõikjal meie rannikul ja muudab avatud rannaluited läbipääsmatuteks kibuvitsatihnikuteks. Kuna jätkuvalt kasutatakse seda liiki meelsasti haljastuses, levib kurdlehine kibuvits ka sisemaal. Soovitame rannaalade jätkuva kasutamise tagamiseks igal võimalusel asendada see liik teiste kibuvitsade või hoopis mõne roosisordiga.

Astelpaju oli omal ajal väga populaarne, aga Eestis siiski võõrliik. Meie looduses on ta hästi kohanevad ja levib kasvukohtades jõudsalt, moodustades läbimatu tihnikuid. Metsistunult on astelpaju Eestis leitud juba ligi sajades erinevas asukohas. Kasvuala ümbrust tuleb liigi leviku kontrolli all hoidmiseks pidevalt niita. Liigi kasvatamist Eestis ei ole plaanis keelata ja selle maitsvad ning vitamiinirikkad marjad on väärt kraam. Sellegipoolest tuleb astelpaju hoida eemale sattumast vabasse loodusesse. Kui võõrad taimed püsiksid ainult meie enda aias ega võtaks üle meie endi liikide elupaiku, ei tarvitseks seda teemat üldse käsitleda. Kahjuks aga jõuavad võõrad liigid sageli loodusesse ja seda kahel viisil: taimed kasvavad aiast välja omal jõul või levitavad neid tahtmatult maaomanikud ise, olgu siis aiaprügiga

või lihtsalt istutades. Viies aiajäätmeid rohimise, harvendamise või välja kaevamise järel näiteks võsa vahele või metsa alla, hakkavad ka võõrliigid seal kasvama ja kahjustama meie loodust. Sellist teguviisi on oluline vältida. Lastes oma aia ülearusel kraamil (rohitud taimed, puulehed) kompostiks kodusse, on see hiljem väärtuslik väetis sinu põõsastele ja lillepeenardele. Kui kompostihunnik sinu aeda ei mahu, siis uuri, kuidas kohalik omavalitsus aiajäätmetega toimetab. Sageli saab kasutada spetsiaalset kohaliku omavalitsuse korraldatud aiajäätmete vedu või neid võetakse vastu eraldi komposteerimiskohtades.

Ära unusta, et taimedega võid endale aeda tuua ka hoopis teistsuguseid nuhtluseid – taimahaiguseid ja kahjureid. Vahest kõige tuntum neist on praegu lusitaania ehk hispaania teetigu, mis on iga aiapidaja õudusunenägu. Kuna liigi munad on äravahetamiseni sarnased mulda lisatavate väetisegraanulitega, levib liik meie aedadesse üsna lihtsasti. Kõige rohkem Harjumaal, aga hajusalt juba ka mujal Eestis levinud suurest nälkjast on raske vabaneda. Kui suuri nälkjaid saab hävitada neid ämbrisse kokku korjates, keeva veega üle kallates ja hiljem maha mattes, siis munade leidmise ja hävitamisega on oluliselt keerulisem. Hispaania teeteo vastu aitabki ainult aia pidev korrahoidmine ja nälkjate pidev hävitamine. See tähendab aga suurema piirkonna korrahoidu, kuna hooldamata naaberkiinnistul võivad nad sageli edasi paljuneda. Kindlasti tuleb aga jälgida, et ei hävitataks kohalikke sarnaseid liike – suurt ja musta seatigu. Samuti tuleks enne teomürkide kasutuselevõttu mõelda sellele, et nendega võib suurt kurja teha hoopis kohalike teo- ja putukaliike.

Aiapidaja meelepea

- Mõtle hoolega, mida oma aeda tood ja

Aia- ja haljastusjätmete vedu tuleb ise tellida

Aia- ja haljastusjätmete vedu toimub ajavahemikus **01. mai kuni 30. november** (lehevedu toimub 14-päevase veosagedusega). Haljastusjätmed peavad olema pakitud kuni 150L **läbipaistvatesse** kottidesse, täidetuna kuni 10 kg. Veotellimus esitage tellimus@ragnsells.com ja kirjutage, millises koguses soovite haljastusjätmeid üle anda. Teenus on tasuline, hinnakirjaga saab tutvuda Tartu Vallavalitsuse ja AS Ragn-Sells kodulehel.

istutat! Eriti salakavalad on veeliigid, kuna neid ei ole võimalik veekogudest täielikult eemaldada. Ära too oma aeda keelatud võõrliike.

- Tõrju keelatud võõrliigid oma aiast ise ja ära vii neid aiast välja, muidu võid neid hoopiski levitada.
- Igasuguste võõrliikide loodusesse laskmine ja viimine on rangelt keelatud, sest ohustab meie oma loodust. Mis kasvab Sinu aias, hoia oma aias.
- Mis vohab hästi Sinu peenras ja lämmatab teisi liike, on suur nuhtlus ka väljaspool aeda. Selliste võõrliikide levikut tuleb erilise hoolega piirata.
- **ÄRA VII AIAPRÜGI LOODUSESSE!** Ka aiaprügi on prügi. Komposti see oma aias või käitu vastavalt kohaliku omavalitsuse juhiste ja võimalustele.
- Kui vajad võõrliigi tõrjeks nõu või soovid invasiivse võõrliigi kasvukohast teatada, kirjuta info@keskkonnaamet.ee.
- Loe kompostimisest internetist, näiteks annab häid juhiseid www.kompostiljon.ee.

Eesti loodus on meie ühine rikkus. Aita seda hoida ning ära lase võõrliikidel seda rikkuda.

Suurjäätmere veoringid 2025. aastal

AS Ragn-Sells pakub korraldatud jäätmeveo raames ettetellimisel suurjäätmete äravedu. Veoringid toimuvad üks kord kuus. Suurjäätmete veotellimus esitage aadressile tellimus@ragnsells.com. Tellimuses kirjutage, mida ja millises koguses soovite üle anda. Ühe suurjäätmete veokorra maksimaalne maht on kuni 5 m³. Teenus on tasuline, 1 m³ suurjäätmete hind on 2,64 eurot.

23.05.2025
20.06.2025
18.07.2025
15.08.2025
12.09.2025
10.10.2025
07.11.2025
05.12.2025

Tartu vald võitis Tartumaa talimängud

Toomas Rosenberg

Jaanuari alguses kabe- ja malevõistlusega alanud ja aprilli alguses spordijuhtidele mõeldud laskmisvõistlusega lõppenud Tartumaa 2025. aasta talimängudel oli kavas kümme spordiala, millest üldvõitja selgitamiseks liideti seitsme parema spordiala kohapunktid.

Tartu vald osales üheksal spordialal. Võistkondlik esikoht võideti males, mälumängus, padelis ja laskmises spordijuhtide, teine koht suusatamises, discgolfis ja meeste võrkpallis. Neljas koht saavutati meeste korvpallis ja maadluses. Esikoha võitnud malevõistkonnas mängisid Pavel Vorobjov, Tauno Metsalu ja Karmen Viikma. Esikoha võitis ka Tartu valla mälumängu võistkond koosseisus Üllar Loks, Lauri Naber, Elve Kaldoja ja Hardo Lilleväli.

Tartumaa talimängudel uudse alana kavas olnud padelimängud viidi läbi Tartus NET Spordihallis, kus toimus turniir nais- ja meespaaridele. Tartu valda esindanud naispaar koosseisus Krete ja

Triin Junson võitsid esikoha, meespaar koosseisus Erki Tallmeister ja Rene Hani saavutasid viienda koha ning kokkuvõttes võideti esikoht.

Murdmaasuusatamises võitsid Tartu valla suusatajad individuaalselt kaks esikohta Henri Raju Aardevälja M10 ja Lianne Toim N10 vanuseklassis. Teise koha võitis Aleksander Tamm meeste ja Jakob Kommusaar M14 ning kolmanda koha Joosep Kommusaar M12 vanuseklassis. Võistkondlikult võitis suusatamise Tartu linn, Tartu ja Kambja valla ees.

Discgolfis võistkondliku teise koha saavutanud Tartu valla võistkonnas olid parimad naistest Tiina Kaasik teise, Olja Fomina kolmanda ning Anneli Kodasma viienda kohaga. Meestest võitis Andres Rohtla MA40 võistlusklassis teise koha ja Sander Kotkas MA1 vanuseklassis kuenda koha. Discgolfis oli parim võistkond Kambja vald.

Meeste võrkpallis osales kahes liigas kokku 14 meeskonda, nendest 6 võistkonda esindasid Tartu valda. Esiliiga võitis Nõo valda esindanud TR Veod meeskond. Teise koha võitis Margus Pärsiku juhendatavad Tartu valla noormehed ja kolmanda

koha Kastre valla meeskond. Teises liigas võitis kolmanda koha Kõrveküla meeskond.

Meeste korvpallis, kus osales kuus omavalitsuse võistkonda, võitis esikoha Kambja valla meeskond Elva ja Kastre valla ees. Tartu vald saavutas neljanda koha. Kreeka-Rooma maadluses võitis teise koha Magnus Kullamägi kehakaalus kuni 44 kg, neljanda koha saavutas Tormi Lill kehakaalus kuni 97 kg. Naistemaadluses võitis esikoha Anette Traks kehakaalus kuni 76 kg. Maadluses oli võistkondlikult parim Tartu linn, Tartu vald saavutas neljanda koha.

Viimse alana oli kavas laskmine spordijuhtidele Alatskivi lasketiirus, mis pidi otsustama Tartumaa parimad omavalitsused talimängude kokkuvõttes. Kõige täpsemalt tulistas Tartu valla spordijuht Agu Laas ja kindlustas sellega Tartu valla ka üldesikoha 128 punktiga. Teise koha võitis Kambja vald 126 ja kolmanda koha Luunja vald 106 punktiga. Järgnesid Tartu linn 105, Kastre vald 103, Elva vald 98, Nõo vald 96 ja Peipsiääre vald 89 punktiga.

5. Mayeri Raadi tänavajooksu võitsid rajarekorditega Tiidrek Nurme ja Liis-Grete Arro

Rauno Laumets

Laupäeval, 26. aprillil Majoraadi pargis viiendat korda toimunud Mayeri Raadi tänavajooks püstitas osalejate rekordi, lisaks ka meeste ja naiste rajarekordid.

Meeleolukas jooksupäev sai alguse lastejooksudega, kus jooksurõõmu sai 250 4–9 aastast poissi ja tüdrukut. Lisaks lastejooksudele toimus ka ajavõtuga noortejooks mille distantsiks oli 1 km. Noortejooksu üldvõitjateks tulid Mikk Mihkel Ruus (Tartu SS Kalev) ja Minna Li Mäesepp (Elva Triathlon).

Päeva oodatud sündmus oli 7 km põhi-jooks, kuhu starti oli kogunenud hetke Eesti parimad pikamaajooksjad. Jooksu võitjaks krooniti viimaste aastate Eesti parim maratonijooksja Tiidrek Nurme (TÜ ASK) ajaga 20.35, mis ühtlasi on ka uueks rajarekordiks ja ületas eelmise aasta rekordi 40 sekundiga. Kõva konkurentsi pakkus Karel Hussar (Kuldne Tervis Spordiklubi), kes kaotas Tiidrekule vaid 6 sekundiga. Kolmandaks tuli mullune võitja

Olavi Allase (Tartu SS Kalev) ajaga 21.01. Naiste arvestuses võitis ülekaaluka võidu Liis-Grete Arro (Kuldne Tervis Spordiklubi), kelle edu teise koha ees oli 2 minutit. Järgnesid Minna Kelk ja Hanka Mühlberg. Põhijooksul sai tulemuse kirja 337 jooksjat, noortejooksul 69. Ilma ajavõtuta tervisekõnnil osales

100 kõndijat. Kokku osales üritusel 750 jooksjat ja kõndijat. Jooksu tulemustega saab tutvuda Tartu Valla Spordikooli kodulehel sport.tartuvald.ee Mayeri Raadi tänavajooksust on viimaste aastatega kujunenud Tartu piirkonna üks suurimaid kevade esimesi jooksuvõistlusi.

Kepphobused vallutavad Laeva!

Anette Traks,
Laeva spordispetialist

Teravama pilguga jälgijal on tõenäoliselt juba varemgi silma jäänud, et nii Laeva spordihoones, staadionil kui ka noortekeskuses käib mingisugune sagimine kepphobuste ümber. Isegi pealinna meedia on käinud asja uurimas.

Just Laevas toimub suve kõige vingem laager, kus eelmise suve näitel osales 25 kepphobusehuvilist. Sel suvel teeme seda taas!

Vähe sellest, et Laeva on uus kepphobuse pealinn, on siin palju noori, kes kepphobusesporti harrastavad. Kõige pisemad tüdrukud Rahel ja Gerda, keda tunneme nüüd teletupsude nime all, käisid mõni kuu tagasi Terevisioonis näitamas, mida ala endast kujutab. Lisaks osalevad Laeva noored aktiivselt igas Tartumaal toimuvast Hip-Hopa kepphobutrennis ja tegutsevad aktiivselt Laeva noortekeskuses kepphobuste meisterdamise töötoas.

Kogu see tähelepanu ja huvi on viinud ühe suure ja täiesti esmakordse projekti sünnini. Nimelt leiab juba sel suvel aset esimene Kepphobuste Eesti Meistrivõistlus, just siin samas Laevas!

Terve päeva vältel saavad huvilised vabal väljakul ise kepphobusesporti proovida! Lisaks toimuvad kõrgushüppevõistlused, kus saavad osaleda kõik huvilised, avatud on kohvik ning ringi vuravad ka elektriautod.

Lisaks kuulutame sellel samal võistlusel välja esimesed Eesti meistrid, kes lähevad koju uhke tiitli ja karikaga.

Selleks, et muuta päev meeldejäävaks, tule ise, võta pere kaasa ning veeda see

äge päev meiega!

Eesti Meistrivõistlusel toimub arvestus:

- **parkuur kõrgusega 40 cm** – puhtusele ja kiirusele
- **parkuur kõrgusega 50 cm** – puhtusele ja kiirusele
- **parkuur kõrgusega 60 cm** – puhtusele ja kiirusele
- **parkuur kõrgusega 70** – puhtusele ja kiirusele
- **parkuur 80–90 cm** – puhtusele ja kiirusele

- **jokker Ralf** (kuni 9-aastased (k.a)) – kõrgeima punktiskooriga võistleja

- **jokker Ralfina** (vanuses 10+ aastat) – kõrgeima punktiskooriga võistleja
Võistlema on oodatud kõik kepphobusesporti harrastajad. Registreerida saavad noored, kelle vanus jääb alla 17 (k.a) eluaasta.

Lisainfo on leitav hiphopa.ee või esimesed Eesti Meistrivõistlused ürituse all Facebookis.

Fotod: Kelli Möksi

Petukõnede hoiatus!

Politsei- ja Piirivalveamet

Viimasel ajal on sagenenud juhtumid, kus petturid helistavad eakatele ja väidavad, et nende laps või lapselaps on sattunud autoavariisse või viga saanud ning kannatanute ravikulude katteks tuleb kohe tasuda suur summa raha.

Tegemist on PETTUSEGA!

Petturid mängivad inimeste hoolivusel ja soovil oma lähedasi aidata, et neid segadusse ajada ja raha välja petta.

Kui saad sellise kõne

- Ära tee ühtegi makset, ülekannet ega anna raha üle!
- Katkesta kohe kõne.
- Helista oma pereliikmele ja küsi üle, kas nendega on kõik korras.
- Teavita juhtunust politseid numbril 112.

Palun räägi ka oma eakate lähedastega, et nad oleksid teadlikud sellistest petuskeemidest ja ei satuks petturite lõksu. Iga jagatud hoiatus võib päästa kellegi säästus – või närvid.

Hoiame üheskoos lähedasi ja kindlustame nende säästus.

Ole teadlik. Hoia end ja oma lähedasi.

Vabane hoovis seisvast autoromust!

Kliimaministeerium

12. mail algab romusõidukite kokkukogumise kampaania, mille käigus saab kuu aja jooksul jäätmekäitlejatele tasuta üle anda vanu seisma jäänud sõidukeid.

Hoovis või põlluserval lagunevad autoromud on ohtlikud jäätmed, mis kujutavad ohtu nii inimeste tervisele kui ka keskkonnale. Kui vana romu õigesti käidelda, saab sellest aga varuosasid ning väärtuslikku materjali, millest toota näiteks uusi sõidukeid või muid tooteid.

Kui tavaliselt peab inimene romusõiduki jäätmekäitlejale ise ära viima või organiseerima selle transpordi ja tasuma romusõiduki äraveo eest, siis kampaania käigus tuleb jäätmekäitleja sõidukile tasuta järele. Üle saab anda ka osaliselt lammutatud sõidukeid. Kampaania käigus äraveetavate romusõidukite eest raha ei maksta.

Enda nimel olevale sõidukile äraveo tellimine

Kui romusõiduki äraveo tellib selle omanik, siis tuleb tal esitada jäätmekäitlejale kehtiv registreerimistunnistus. Kui sõiduki dokumendid on kaduma

lâinud, saab ühendust võtta Transpordiametiga, kes edastab omanikule vajalikud dokumendid. Kampaania ajal on registritunnistuse digidokumendi väljastamine tasuta.

Teise inimese nimel olevale romusõidukile äraveo tellimine

Kui inimese hoovis seisev romusõiduk kuulub hoopis kellelegi teisele, siis tasub võtta ühendust Transpordiametiga (info@transpordiamet.ee). Ametile tuleb esitada digitaalselt allkirjastatud taotlus, misjärel võetakse ühendust auto omanikuga ja palutakse vormistada volitus sõiduki üleandmiseks jäätmekäitlejale. Jäätmekäitleja tuleb romule järgi ning kustutab sõiduki registrist.

Kui sõiduk ei ole registreeritud kellegi nimele

Veendu Transpordiameti e-teeninduse taustakontrollist, kas sõiduk on liiklusregistris. Kui ei ole, kuid sõiduk on tuvastatav (olemas registreerimisnumber või VIN-kood), siis pole see takistuseks – kampaania käigus on esmakordselt võimalik ära anda ka selliseid sõidukeid, mis on liiklusregistrist kustutatud. Võta ühendust jäätmekäitlejaga, kes viib omanikuta romu ära.

HOOV PUHTAKS!

LASE OMA AUTOROMU TASUTA ÄRA VIIA!
12.05.-09.06.2025

Romusõiduki tasuta äraveo saab tellida alates 12. maist kuni 9. juunini.

Veo tellimiseks tuleb ühendust võtta Eesti Autolammutuste Liiduga (info@elv.ee, +372 578 77 233) või Kuusakoski AS-iga (firma@kuusakoski.ee, 13 660). Veendu, et romule järgi tulevale puksiirile oleks tagatud vaba ligipääs ja ohutu teenindusruum.

Täpsem info tingimuste ja taotluste esitamise kohta: www.kliimaministeerium.ee/romusoidukid.

Romukampaania toimub Kliimaministeeriumi, Keskkonnaameti, Transpordiameti, Eesti Autolammutuste Liidu ja Kuusakoski AS koostöös. Kampaania toimub sel aastal kuuendat korda. Varasemate kampaaniate tulemusel on jäätmekäitlejatele üle antud kokku üle 1400 romusõiduki.

Ettevõtjaid ühendav Viie Järve Võrk osales Maamessil

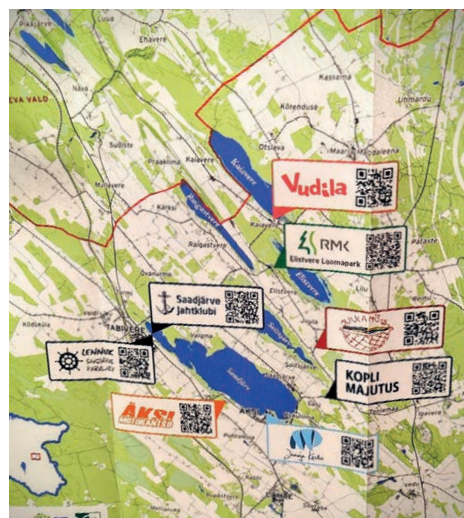
Katrin Sisask,
Viie Järve Võrk MTÜ

24.–26. aprillil Tartu Messikeskuses toimunud Maamessil osales ka Vooremaa lõunapoolse osa ettevõtjaid ühendav Viie Järve Võrk.

Viie Järve Võrk MTÜ ühendab ettevõtjaid Tartumaal, Tartu vallas looduskau- ni Vooremaa lõunapoolses osas. 2023.–2024. a saadi LEADER-projektitoetus meetmest 3.2 TASI piirkonda jäävate võrgustike loomine ja arendamine. Toetuse abil alustati võrgustiku loomist, tutvuti kohalike ettevõtetega, läbiti kohaturunduskoolitus, loodi visuaalne identiteet ning valmisid võrgustiku liikmeid tutvustavad voldikud ja infotahvlid.

Täna on võrgustikuga liitunud 11 ettevõtjat ja esimesed katsetused ühise turundamise osas on käima lükatud. Kui ka sina oled ettevõtja Tartu vallas,

siis kutsume sind ühinema piirkonna koostöö- ja kohaturundusvõrgustikuga. Samuti ootame huvilisi turismigruppe avastama looduskaunist Vooremaa lõunapoolset osa! Rohkem infot leiad veebilehelt www.viiejärvevork.ee

15. maist 16. juunini võetakse PRIAs vastu pindala- ja maaelu arengu loomapõhiste toetuste taotlusi

Mais algab taas pindala- ja maaelu arengu loomapõhiste toetuste taotluste vastuvõtt. Sel aastal saab taotleda samu uue programmi perioodi toetusi, mida eelmiselgi aastal. Maaelu arengukava 2014–2020 pindala- ja loomapõhiste toetusi enam taotleda ei saa. Samuti on mitmed nõuded muutunud, millele palume taotlejatel kindlasti tähelepanu pöörata. Allpool toome välja neist olulisemad. Kõikide toetuse nõuete ning muudatuste kohta leiate infot PRIA kodulehelt www.pria.ee leitavalt vastava toetuse lehelt.

Esimest korda saab kasutada eeltäidetud taotlusvormi

Taotlejatel, kes taotlesid pindalatoetusi ka 2024. a, on sel aastal võimalik e-PRIAs pindalatoetuste taotlust täitma asudes valida, kas ta kasutab 2024. a taotlemise andmetega eeltäidetud taotlusvormi või eeltäitmata vormi.

Täita tuleb sotsiaalse tingimuslikkuse nõudeid

1. jaanuarist seoti pindala- ja loomatoetuste täies mahus saamine töö- ja tööhõive tingimuste ehk sotsiaalse tingimuslikkuse nõuete täitmisega.

Ökoalade toetuse (ÖKO) nõuded muutuvad

- Käesolevast aastast ei ole lubatud määratleda ökoaladena ainult lämmastikku siduvaid põllumajanduskultuure.
- Muutunud on ÖKO toetuse minimaalsed ja maksimaalsed ühikumäärad.

Põllusaared on toetusõiguslikud ka põllumaa servas

Maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõudes (HPK) nr 8, mis reguleerib maastikuelementide säilitamist, on muutunud põllusaare käsitletus. Edaspidi on säilitatavaks maastikuelementiks ka põllusaar, mis külgneb põllumaaga.

IVA äpp täieneb

Iva äpiga saab taotleja saata PRIA-le fotosid põldude olukorra täpsustamiseks. Nüüd on Iva äppi kasutades võimalik oma põldudest fotosid teha ka ennetavalt ja need hiljem laekunud fotoülesandega PRIA-le saata.

KSM toetuse taotlejate e-põlluraamatu kasutamine

KSM toetuse saamiseks tuleb taotlejatel põlluraamatut täita elektroonselt. Nõue hakkas kehtima eelmise aasta 15. juulil. Sel aastal on nõuet täiendatud ja taotlejad peavad 1. maist kasutama sellist elektroonselt põlluraamatut, mis on liidestatud PRIA põldude haldamise teenusega või siis kasutamagi PRIA e-põlluraamatut.

KSM toetuse taotleja, kes kasvatab nisu, peab koostama N-bilansi

Lämmastiku- ehk N-bilansi koostamine on nõue, mis 2025. aastal kohaldub üksnes põldudele, kus kasvatatakse põhikultuurina nisu.

Maakondlike esinduste külastamiseks tuleb broneerida aeg

PRIA maakondlikud esindused on avatud ainult eelneva broneeringu alusel. Kohtumise saab broneerida PRIA kodulehe broneerimissüsteemi kaudu aadressil pria.ee/broneering.

Anne, Ive, Endla, Õie!

*Aastates peidus on rõõmude ootust,
neis leida õnne, neis leida lootust.
Oota ja vaata mis toovad nad tulles,
meie poolt päikest täis päevi Sulle!
Palju õnne!*

Maarja-Magdaleena Maarahva Selts

Kallis Ae

*Et aastad üle ajasilla,
ikka Sulle õnne pillaks
ning ka argipäeva hallis,
kestma jääks kõik hea ja kallis.*

*Südamlikud õnnesoovid
Joonas Tanel perega*

EELK Äksi Andrease Kogudus

Jumalateenistus igal pühapäeval kell 11:00.

Äksi surnuaiapäeva 15. juuni kell 12:00. Mälestamissoovist teata ette aksi@eelk.ee või surnuaias kohapeal.

Lisainfo õpetaja Esa Luukkala tel 5811 3195.

aksi.eelk.ee

Südamlik kaastunne lastele ja lastelastele

MARET KUIV
kaotuse puhul.

Masti tee 4 elanikud Laevas

Meie hulgast lahkunud

RAGNAR KÜBARSEPP
15.05.2004–05.04.2025

ENE HANSEN
26.03.1943–08.04.2025

JAAN KALJUVEE
04.10.1942–13.04.2025

OLEV PAIDE
07.05.1959–19.04.2025

LEMBIT MUST
13.09.1945–20.04.2025

HELDUR ELBE
01.02.1933–20.04.2025

JUHAN KÕOMÄGI
12.10.1938–21.04.2025

*Palju õnne pisipõnni
sünni puhul!*

Luisse Ossip	21.03.2025
Remi Pärnaste	27.03.2025
Johannes Tiks	01.04.2025
Saara Torim	03.04.2025
Kirke Torim	03.04.2025
Patrik Kull	06.04.2025
Marcos Õun	23.04.2025
Lorete Maimu Melder	29.04.2025

ARMAS ENE!

*Soovime su ellu
kevadist värskust,
suvist soojust
ja südamesse
õnnetegi ilusaid!
SUURED ÕNNESOOVID!
*Laeva pensionäride selts.**

Tartu Maarja koguduse teated

Jumalateenistused toimuvad tavapäraselt pühapäeviti kl 12.00

Iganädalaselt toimub kolmapäeviti kl 17.00 piiblitund „Kahetsuseta abielu“

Iganädalaselt toimub (kuni 5. juunini) neljapäeviti kl 17.00 kooriproov. Koori on uued lauljad väga oodatud!

K, 21.05 kl 18.00 noortekas (viimane enne sügist)

P, 25.05 kl 14.30 ülistus- ja palvekoosolek (viimane enne sügist)

N, 29.05 kl 18.30 taevaminemispüha jumalateenistus. Kaasa teenib ansambel Servimus Dominum

R, 06.06 alates kl 18.00 Kirikute ÖÖ üritused (palvused, kontserdid, film kiriku taastamisest, kohvik, lastenurk, õnneloos kiriku taastamise toetuseks)

P, 8.06 1. nelipüha jumalateenistus. Kaasa teenib koguduse koor

E, 9.06 kl 16.00 2. nelipüha jumalateenistus erivajadustega inimestele

L, 14.06 kl 11.00 kalmistupüha Tuigo kalmistul, kl 14.00 kalmistupüha Raadi kalmistul

P, 15.06 kl 12.00 kolmainupüha jumalateenistus

E, 16.06 kl 11.00 jõuab laulupeotuli Tartu Maarja kiriku juurde. Kl 19.00 kontsert-lavastus „Peaproov“ erinevate muusikakollektiivide osavõtul. Kontserti juhivad härrad Jannsen ja Willigerode ning preili Koidula

R, 27.06 – P, 29.06 koguduse suvepäevad „Kaks kojahitajat“ Unipiha Algkoolis. Registreerumis- ja muu info maikuu koguduse kodulehel ja Facebooki lehel

Teenused / Ost / Müük

Ostan raamatuid, piibleid, hõbedat, sõlgi, ehteid, lusikaid, kellasisid, merevaiku, münste, märke, medaleid, fotosid, maale, seinapilte, kujusid, keraamikat, tarbeklaasi jm vanavara! Raha kohe! 56495292

Ehitiste seadustamine, kasutus- ja ehitusload ja muud teenused. Kirjutage või helistage. coreteloy@gmail.com 58142386

Okste jt aiajäätmete äravedu, murdunud okste lõikus, hekkide pügamine, muru niitmine, trimmerdamine, kruntide korrastus, peenarde rohimine. Kontakt trimhek@gmail.com 589 77 133

Müüa lõhutud küttepuud. Tel 53457403 ja 53403583

Pottsepatööd ja materjalid. Küttekollete ehitus ja -remont. Tel.50 25424.

37. ÜMBER SAADJÄRVE JOOKS

14. juuni 2025

Jääaja Keskus

17 km põhijooks, tervisekõnd, lastejooksud

INFO JA REGISTREERIMINE: sport.tartuvald.ee

VÄRSKA ORIGINAL

IKOOR

JUN CENT

Tartu Mäe

VALLIKRAAVI KINNISVARA

Tartu Valla Spordikool

ESTONIA

ESTONIA

Tänavakivi paigaldustööd, vesi, kanali, дренаazi ehitus.

Roheline
H E A K O R D

Tel: 55 649 350
info@rohelineheakord.ee

10 OLULIST ASJA, MIDA TEADA KRIISIHOOOLDUSPEREDEST

KRIISIHOOOLDUSPERE VANEMANA ON SUL:

- TÄHENDUSRIKAS TÖÖ**
pakkuda kodusoojust ja tuge ajutiselt oma perest eemal olevale lapsele.
- SOTSIAALSED GARANTIID**
ravi- ja pensionikindlustus ning õiges tasustatud puhkusele.
- VALMISOLEKUTASU**
ka siis, kui last parasjagu peres ei viibi, et olla alati valmis lapse vastuvõtmiseks.
- IGAKUINE TASU**
minimaalselt 40 eurot päevas, kui laps on peres.
- TASUTA PÕHJALIK KOOLITUS**
enne kriisihooolduspereks hakkanist, et saada selleks rolliks professionaalne ettevalmistus.
- PIDEV TUGI JA NÕUSTAMINE**
oma valdkonna spetsialistide poolt, sh mentorlusi, tugigrupid ja psühholoogiline nõustamine.
- TOETUS LAPSE ISIKLIKE KULUDE KATTEKS**
vähemalt 240 eurot kuus.
- REAAALNE VÕIMALUS MUUTA NOORTE INIMESTE ELUSID**
ja tagada lapsele turvalisus ning hool just siis, kui ta seda kõige enam vajab.
- VÄÄRIKAS ROLL KOGUKONNA SÜDAMES**
aidates lastel jätta oma kodukanti, neile tuttavasse keskkonda, lasteasuda ja kooli, et nad ei peaks minema kaugemale turvakodusse.
- ELUMUUTEV KOGEMUS**
sest iga laps, keda ajutiselt toetad, tööb kaasa rahulolu teadmises, et oled kedagi aidanud.

Uuri palun lisa hooolduspere.ee veebilehelt või helista 655 1666 ning lepi kokku aeg tutvumisvestluseks.

ESTONIA

TARTU VALLA HALDUS

30 AASTAT KOGEMUST!

Kvaliteetne | Usaldusväärne | Operatiivne

Teenused:

- Teede ehitamine ja hooldamine
- Kruusavedu koos paigaldusega
- Hõõveldamine
- Tolmutõrje
- Lume- ja libedusetõrje
- Liiva, kruusa ja killustiku müük
- Kaevetööd
- Heakorradööd
- Niitmistööd
- Liikluskorraldus
- Tänavavalgustuse ehitamine ja hooldamine
- Soojusenergia tootmine ja müük

Lähte kaugküttepiirkonnas

www.tartuvallahaldus.ee • haldus@tartuvald.ee • +372 56 474 475
FB: Tartu Valla Haldus

Valgeanso OÜ aiand pakub püsililli, suvelilli ja köögiviljataimi. Oleme **avatud K-R 10-18 ja L 10-13**. Asume **Puhtaleiva külas**. Kontakt: telefon: **5386 4998** e-mail: **valgeanso@valgeanso.ee** koduleht: **www.valgeanso.ee**

Tartu valla noorte laulu- ja tantsupidu

LÄTSI KOOS LOOJANGUNI

31. mai 2025 kell 16
Maarja-Magdaleena laululava

www.eestiloots.ee/lootspillipaev

SAALIST

POLSANNA

COOP

ÜRITUS TASUTA!
TULE KOGU PEREGA

ÜLEKATTEV LÕÖTSPILLIMÄNGIJATE KOGUNEMINE

PAJUSI LÕÖTSPILLIPÄEV

7 JUUNI 2025
AVAMINE 12.00

ÕHTU LÕPUS
SIMMAN!

AT

LÕÖTSALUBID
ÜLE FESST
AUGUST TEPPU 150
IGAMEHELAVA
ÕPITOAD
KONTSEKID

ÜRITUS TASUTA!
TULE KOGU PEREGA

TARTU VALLA
OTT
 OTSE TOOTJALT TARBIAJALE

Tule soeta kohalikelt tootjatelt kodumaist toodangut!

RAADI
 11. juuni
 25. juuni
 kell 16.00-18.00

KÕRVEKÜLA
 4. juuni
 18. juuni
 kell 16.00-18.00

Lisainfo: Oliver Suvi 5802 1345
 www.tartuvald.ee

KÜPSETUSRINGID LASTELE

5. ja 6. juuni LOOMINGULISED KAKAOKÜPSISED
 12. ja 13. juuni KANANAGITSA BURGER
 19. ja 20. juuni LEHTTAIGNA ÕUNA-NUTELLAROOSID
 26. ja 27. juuni PÕNEV FRUKTODISAIN JA LÕBUSAD BANAANID
 2. ja 3. juuli MURETAIGNA KARUD
 9. ja 10. juuli PÄRMITAIGNAST PITSALOOTSIK
 16. ja 17. juuli KEEDUTAIGNAST LUIGED VAHUKOORE-KOHUPIIMAKREEMIGA
 23. ja 24. juuli KAUNISTUSTEGA BISKVIITTORT
 30. ja 31. juuli SÜDAMEVAHVLIID JA VAHVLTORUD

Asukoht: Nõlvakaare 20; kell 11.00-12.00, hind lapsele 10 EUR

Vajalik eelnev registreerimine FB Kadi Küpsetusring (sõnumitesse), tel.number 59072412

Vajad uut vihmaveerenni või katuselt lumetõkked puudu?

- Katuseredelid
- Lumetõkked
- Vihmaveerennide paigaldus
- Käiguteed ja platvormid

☎ 527 1059
 ✉ info@vihmaveerennid.ee
 🌐 vihmaveerennid.ee

VIHMAVEERENNID
 Lõpetavad rennid kuni 50m

MÄNGUTERAAPIATEENUS
RAADIL
UURI LISAKS: kaditeenused.com

Too auto hooldusesse ja võida rikkalik jaanilaud!

LOOSIME VÄLJA
3 x 100 €
 KINKEKAARTI!
BARBORA

Broneeri teeninduse aeg!

Inchcape Motors Tartu, Kalda tee 13.
 Kampaania periood 25.04 – 15.06.

MAI

L 24.5 kell 12 Perede kunstitund

P 25.5 kell 12 PAKRI PULM. Tantsuansambel Leesikad ja Pakri orkester *TASUTA!*

P 25.5 kell 13.30 Sofia Joonsi kuraatori-tuur näitusel „Rannarootslased“

N 29.5 kell 15 Tuur rannarootsi näitusel

L 31.5 kell 12.30 Tuur peredele rannarootsi näitusel

JUUNI

K 4.6 Eesti lipu päev

N 5.6 kell 15 Tuur rannarootsi näitusel

L 7.6 kell 12 Perede kunstitund

L 7.6 kell 13 Raamatuturamaa töötuba Arhitektuurikooliga

N 12.6 Vestlusõhtu „Professorid ERMis“

R 13.6 kell 16 Reet Piiri kuraatorituur rannarootsi näitusel

R 13.6 kell 18 OmaMood

L 14.6 kell 18 Antoniuse Moeetendus

N 19.6 kell 18 Plaadiesitluskontsert.

Strand...rand „Põhjast tõusvad ilid“

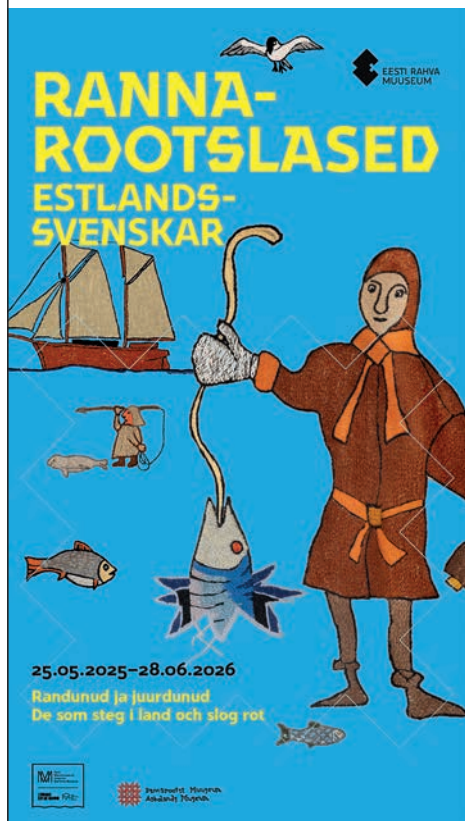
ERMI MÄNGUMETSAS

K kell 11 muinasjutuhommikud

L kell 11 meisterdamishommikud

Alates 25.5 avatud uus suurnäitus

„Rannarootslased. Estlandssvenskar. Estonia-Swedes“

TARTU VALLA KULTUURIKALENDER

Ajaks muutuv kultuurikalender on leitav aadressil: www.kultuurikava.ee

NB! Kõik soovijad saavad oma sündmuse kalendrisse ise märkida. Loo konto, logi sisse ja lisa sündmus! Siis ei ole vaja eraldi Kuukirjale sündmusest märku anda.

MAI-JUULI 2025

23. mai kell 19.00	Mälumäng Kohvik Sahvris. Registreerimine tabivere.rahvamaja@tartuvald.ee või tel 504 4479.
24. mai kell 14.30	Piirissaare rahvakoosolek Piirissaare külaplatsil. Tartu Vallavalitsus ootab elanikke rääkima rõõmudest ja muredest.
24. mai kell 19.00	Teatriõhtu „Kapten võtab naise ehk kummast otsast vaadata läbi pikksilma“. Esietendus Wiera teatrit Maarja-Magdaleena Rahvamajas. Pilet 10.- eelmüügis rahvamajas.
25. mai kell 11.00-15.00	Raadi Kevadlaad Majoraadi pargis. Osalemiseks kirjuta birgitpai@gmail.com.
27. mai kell 19.00	Lavastus „Väljalangeja“ Laeva Kultuurimajas. Pilet 10.- Laeva Põhikooli noortele 5.- Lavastus vanusele 12+
28. mai kell 12.00	Iga kuu viimane kolmapäev ürituste sari „EAKATE TUND“ Tammistu Raamatukogu-Külakeskuses.
31. mai kell 16.00	I Tartu valla noorte laulu- ja tantsupidu „Lätsi koos loojanguni“ Maarja-Magdaleena laululaval.
1. juuni kell 11.00	Lastekaitsepäev Jääaja Keskuses. Miniloomaaed, ponisõit, näomaalingud, parvesõit. Näituse „Taastuenergia nihutab piire“ avamine.
1. juuni kell 15.00	Lastepäev Laeva Kultuurimaja välilaval ja alal.
1. juuni	Tabivere Lastepäev.
14. juuni	37. Ümber Saadjärve jooks. Start Jääaja Keskuse juures. 17 km põhijooks, tervisekõnd, lastejooksud. Info: sport.tartuvald.ee
15. juuni kell 9.30	Laulu- ja tantsupeo tule tervitamine PIKALAUPEO hommikusimmaniga Kõrveküla Põhikooli ees.
21. juuni kell 18.00	Laeva Jaanituli 2025. Esinevad mustlastantsurühm „Tseritsa“, tantsuselts „Taara“, esitlusele tuleb Laeva näiteringi lavastus „Mutionu pidu“. Avatud laste/noorteala. Tantsuks ansambel „Alaska Duo“, õhtut juhib Enn Tobre. Üritus TASUTA!
21. juuni kell 19.00	Tammistu Jaanituli 2025 ansambliga Detail. Õhtut juhib Tõnis Milling. Üritus TASUTA!
22. juuni kell 18.00	Tartu valla jaanituli Vasula puhkealal. Untsakad ja Singer Vinger. Tasuta.
23. juuni kell 9.00	Näituse „Äksi Vabadussammas 100“ avamine Äksi kirikus. Äksi Vabadussamba jalamile pärgade asetamine.
23. juuni kell 20.00	Tabivere jaanituli 2025 Tabivere Mõisapargis. Eesinevad isetegevuslased, Renate ja Estlager. Toimuvad jaanimängud, avatud lasteala, pidu TASUTA.
23. juuni kell 20.00	Jaanimängud Maarja-Magdaleena puhkealal. Tantsuks ansambel Freddy Tomingas & The RIFF. Jaanimängud. Önneloos. Diskor Rein K. Tasuta.
25. juuni kell 12.00	Iga kuu viimane kolmapäev ürituste sari „EAKATE TUND“ Tammistu Raamatukogu-Külakeskuses.
12. juuli kell 20.00	Tantsuõhtu Maarja-Magdaleena puhkealal. Ansambel Parvepoisid. ansambel Million Band. Pileti 10 € saab osta kohapeal.
13. juuli kell 19.00	Jääaja Keskuse juures Saadjärve kaldal ansambli Kõrsikud kontsert. Piletid Fientast 16.- / 12.-
18. juuli kell 20.00	Suvine tantsuõhtu Tammistu külaplatsil (vihma korral külakeskuses). Ansamblid „Talent“ ja Toomas Krall. Pilet 15 € saab osta fientast. Kohapeal vahetatakse piletid käepaela vastu.
20. juuli kell 16.00	Pasunakoorte suvekontsert Maarja-Magdaleena puhkealal. Tantsuansambel ANDRESED. Päeva juhib Andres Visnapuu. Pileti 5 € saab osta kohapeal.

KÕRVEKÜLA

LAEVA

LÄHTE

KOOGI

PIIRISSAAR

RAADI

KÄRKNA

ÄKSI

TABIVERE

mitmes kohas

TAMMISTU

VASULA

VEDU

MAARJA-MAGDALEENA

